

بیمه ایران

آشنایی با بیمه های مسؤلیت

بیمه ایران

مرکز آموزش و توسعه

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۲	بخش اول : نظریات مربوط به مقصر وزیان‌دیده
۲	تئوری تقصیر
۲	تئوری خطر
۴	نظریه تضمین حق
۵	بخش دوم : آشنایی با مبانی حقوقی مسئولیت
۵	تعریف مسئولیت
۵	انواع مسئولیت
۶	منشاء مسئولیت
۷	تعریف مسئولیت مدنی
۹	انواع مسئولیت مدنی
۱۰	بخش سوم : مبانی نظری مسئولیت مدنی از دیدگاه قانون
۱۰	مسئولیت مدنی از دیدگاه قانون
۱۳	بخش چهارم : بیمه های مسئولیت از نظر فنی
۱۳	انواع بیمه های مسئولیت از نظر فنی
۱۳	بیمه مسئولیت کارفرما در برابر کارگران/کارکنان
۲۶	بیمه مسئولیت مدنی ناشی از اجرای عملیات ساختمانی
۲۸	مسئولیت مدنی جامع شهرداریها
۲۹	بیمه مسئولیت حرفه ای پزشکان
۳۰	بیمه مسئولیت حرفه ای مهندسين ناظر، محاسب و طراح
۳۰	بیمه کیفیت محصول
۳۱	بیمه مسئولیت ناشی از محصول
۳۲	بیمه مسئولیت متصدیان حمل و نقل داخلی

مقدمه

بیمه‌های مسئولیت به‌عنوان یکی از سه رشته اصلی بیمه در کنار بیمه‌های اموال و اشخاص قرار دارد، بر اساس موضوع، این نوع بیمه «زیان وارده به اشخاص ثالث که ناشی از فعل یا ترک فعل غیر عمد بیمه گذاران بوجود آمده باشد در دو بخش زیانهای مالی و غرامتهای بدنی جبران می‌شود» ارزیابی ریسک در بیمه‌های مسئولیت گاهی بدلیل مسائل حقوقی، اجتماعی و فنی، حساس تر و پیچیده‌تر از محاسبات ریسک در بیمه‌های اموال و اشخاص است و در قوانین مترقی و جوامع توسعه یافته، بیمه‌گران این نوع رشته بیمه‌ای با افزایش ضریب خسارت مواجه‌اند. با توجه به سیر توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در سطح جوامع، حضور بیمه‌های مسئولیت یکی از ضروریات زندگی مدرن امروزی می‌باشد در این رابطه فراهم شدن بسترهای قانونی، تعیین حدود و ثغور مسئولیت‌های مدنی افراد، تهیه و تدوین انواع بیمه‌نامه‌های مسئولیت با استفاده از روشهای فنی و کاربردی و ارزیابی خطر از اولویت ویژه‌ای برخوردارند. لذا طی چند سال گذشته مجموع بیمه‌های مسئولیت در کشور از رشد فزاینده‌ای برخوردار بوده است و تعداد استقبال عمومی و حتی صاحبان صنایع، مراکز تجاری، کشاورزی و حرف مختلف با رشد چشمگیری از این نوع بیمه مواجه گردیده است. بنابراین در این برهه حساس و سرنوشت ساز وظیفه شرکت‌های بیمه‌ای به خصوص بیمه ایران بعنوان سردمدار صنعت بیمه بسیار مشهود و ملموس می‌باشد، زیرا می‌توان با ارائه خدمات کیفی جهت پوشش انواع مسئولیت‌های مدنی انواع بیمه گذاران خانه‌ای را بنا نهاد تا سالیان سال منشاء بهترین خدمات و امنیت خاطر را به آنان فراهم نمود.

بیمه ایران

بخش اول

نظریات مربوط به مقصر وزیاندیده

۱- تئوری تقصیر:

مطابق این نظریه هرکس مسبب زیان مالی یا جانی به فرد دیگری شود مسئول می باشد و باید زیان وارده را جبران نماید، البته زیاندیده باید اثبات کند که عامل زیان چگونه و چقدر به ایشان ضرر وارد نموده است. اشکال موجود این نظریه این است که زیاندیده باید اثبات نماید که چه کسی و به چه میزانی به نامبرده ضرر وارد نموده است این در حالی است که گاهی زیان وارده سنگین بوده و فرد مصدوم تاب و توان پیگیری خسارت وارده را ندارد.

بعدها بدون بروز اشکال در تشخیص فرد مقصر و پیگرد، حقوقدانان جهت اثبات مقصر، منطق جدیدی را حاکم بر تئوری تقصیر نمودند و اعلام شد: لزوم جدی جهت شناخت مقصر نیازی نیست و کافی است که:

- ۱- وقوع وانجام فعل زیان بار بررسی گردد.

- ۲- احراز رابطه سببیت میان فعل و خسات وارده تعیین شود.

این کفایت می نماید که مقصر حادثه را تشخیص دهیم. این نوع مسئولیت بعدها به نام "مسئولیت عینی" معروف گشت این فرضیه/ تئوری در اکثر نظام های حقوقی بر اصل احراز و اثبات تقصیر است و البته خودش متضمن استثنائی مبتنی بر رفع مسئولیت کسی که وجود قوه قاهره اعم از پدیده های طبیعی و آسمانی و نیز تقصیر ثالث (زیاندیده) را ثابت نماید. البته در صورتی که ثابت نماید مصادیق فوق علت منحصر در وقوع حادثه بوده رافع ضمان (مسئولیت) خواهد بود.

۲- تئوری خطر^۱:

پس از شکل گیری انقلاب صنعتی در اروپا، بسیاری کارخانه، وسایل نقلیه، تولیدات انبوه صنعتی و مصرفی ایجاد گردید، کارگران زیادی وارد مشاغل در محیط های تعریف شده شدند و کم کم خطرات جانی و مالی نیز بالا گرفت. بنابراین تئوری مطابق با این تئوری:

الف: دارنده فعل، شغل و وسیله خطرزا مقصراست.

ب: صرف انجام فعل ایجادکننده زیان، فاعل ملزم به جبران زیان می باشد.

ج: هرکس فعالیتی می کند محیطی خطرزا برای دیگران به وجود می آورد و کسی که از این محیط بهره می برد باید ضررهای ناشی از آن را جبران نماید لذا مبنای مسئولیت مدنی تقصیر نیست بلکه در عوض سود و فایده ای است که فرد مقصر از ایجاد آن محیط خطرزا برده است. به هر حال در تئوری خطر قصد و تقصیر کارفرما یا مدیر کارخانه

۱. Theory of Risk

مطرح نیست بلکه هرگاه زیانی بر اثر حوادث گوناگون صنعتی به کارگر وارد آید می بایست از جانب کارفرما جبران گردد.

قانون مدنی ایران نیز در باب اتلاف و تسبیب به نحوی تنظیم گردیده که به فرضیه خطر نزدیک تر است، هر چند که کاملاً با این فرضیه منطبق نیست به ویژه آن که اساس احکام قانون مدنی قانون مسئولیت و در باب مسئولیت؛ بر نظریه و مبحث تقصیر استوار است.

از موارد بارز نظریه خطر که در حقوق ایران به آن اشاره شده و جامه قانونی به خود پوشیده است بحث مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری است.

به موجب ماده اول قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری^۲ زمینی در قبال اشخاص ثالث مصوب ۱۳۸۷ مالک وسیله نقلیه به طور مطلق مسئول خساراتی شناخته شده که در رابطه با حوادث مرتبط با وسیله نقلیه او به دیگران وارد می شود و حسب حکم این ماده مکلف است این مسئولیت را بیمه کند.

باتوجه به توضیحات کلی ارائه مستندات قانونی مربوط به مسئولیت عاملین خسارت به جبران خسارت دیدگان عبارتند از:

الف) مواد مندرج در مباحث دوم و سوم باب دوم قانونی مدنی (مواد ۳۲۸ تا ۳۳۵) ماده ۳۳۵ قانون مدنی صراحتاً مقرر می دارد. در صورت تصادم بین دو کشتی یا قطار راه آهن و یا دو اتومبیل و امثال آنها، مسئولیت متوجه طرفی خواهد بود که تصادم در نتیجه عمد یا مسامحه او حاصل شده باشد و اگر طرفین تقصیر یا مسامحه نموده باشند هر دو مسئول خواهند بود.

ب) قانون مسئولیت مدنی مصوب ۱۳۳۹: ماده اول قانون مرقوم می دارد «هر کس بدون مجوز قانونی عمداً یا در نتیجه بی احتیاطی به جان یا سلامتی یا مال یا آزادی یا حیثیت یا شهرت تجارتنی یا به هر حق دیگر که به موجب قانون برای افراد ایجاد گردیده لطمه ای وارد نماید که موجب ضرر و زیان مادی یا معنوی دیگر شود مسئول جبران خسارت ناشی از عمل خود می باشد.»

پ) باب پنجم قانون مجازات اسلامی (از بخش دیات) مصوب ۱۳۷۰ که به جرائم و خسارات بدنی و نحوه جبران آن ها اشاره می نماید. در ماده ۳۱۶ این قانون آمده است: جنایت اعم از آنکه به مباشرت انجام شود یا به تسبیب^۳ یا به اجتماع، مباشرت و سبب موجب ضمان^۴ خواهد بود،

سایر مقررات و قوانین اختصاصی نیز حسب مورد به مسئولیت عاملین خسارت و لزوم جبران خسارات اشاره می نماید از جمله مواد ۳۸۶ و ۳۸۸ قانون تجارت در رابطه با مسئولیت متصدیان حمل و نقل، قانون دریایی در رابطه با مسئولیت متصدیان حمل و نقل دریایی مقررات مربوط به مسئولیت متصدیان حمل و نقل هوایی و غیره...

۲. کلیه دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی و ریلی اعم از این که اشخاص حقیقی یا حقوقی باشند مکلفند وسایل نقلیه مذکور را در قبال خسارت بدنی و مالی که در اثر حوادث وسایل نقلیه مزبور و یابیدک و تریلر متصل به آنها و یا محمولات آنها به اشخاص ثالث وارد می شود حداقل به مقدار مندرج در ماده (۴) این قانون نزد یکی از شرکت های بیمه که مجوز فعالیت در این رشته را از بیمه مرکزی ایران داشته باشد، بیمه نماید.

۳. ماده ۳۱۸- تسبیب در جنایت آنست که انسان سبب تلف شدن یا جنایت علیه دیگری را فراهم کند و خود مستقیماً مرتکب جنایت نشود به طوری که اگر نبود جنایت حاصل نمی شد. مانند کسی که چاهی بکند و کسی در آن بیافتد و آسیب ببیند.

۴. منظور از ضمان، پرداخت دیه است یعنی شخص ضامن دیه می گردد.

۳- نظریه تضمین حق :

به مرور زمان نظریه دیگری توسط استاد دانشگاه پاریس آقای بوریس استارک مطرح شد که به تضمین حق معروف گشت از نظر وی مبنای مسئولیت مدنی محدود و منحصر به دو نظریه تقصیر یا نظریه خطر نیست و اشتباه است که تمام ارزیابی های خود را متوجه عمل مقصر یا زیانده معطوف کنیم.

به نظر ایشان هرکس حق دارد در جامعه سالم و ایمن زندگی کند و حقوق اوتضمین شود هیچ کس حق ندارد حقوق، سلامت و ایمنی دیگران را به خطر اندازد، بنابراین به محض اینکه حقی از بین رفت (چه مالی و چه جانی) و زیان وارد شد، عامل زیان باید آن را جبران کند و همین الزام به جبران زیان مسئولیت مدنی نامیده می شود.

لذا طبق این نظریه تضمین و حمایت از حقوق مربوط به جسم و جان انسان بر سایر حقوق او برتری دارد و در هر حال مقصر باید خسارات بدنی را جبران کند و جهت جبران خسارات مادی و مالی موقوف به اثبات تقصیر عامل زیان می باشد یعنی عامل زیان ابتدا می بایست نسبت به جبران خسارات جانی اقدام نماید و پس از آن خسارت مالی و مادی توسط زیانده مطرح و در صورت اثبات تقصیر عامل زیان مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

پیمه ایران

بخش دوم

آشنایی با مبانی حقوقی مسئولیت

تعریف مسئولیت :

در فرهنگ لغت ،مسئولیت به معنی پرسیده شده وخواسته شده آمده است وغالباً به مفهوم تکلیف و وظیفه و آنچه که عهده دار و مسئول آن باشد تعریف شده است .براین اساس مسئول به کسی اطلاق می گردد که از وی به خاطر اعمالش سؤال و بازخواست نمایند ، در ارتباط با زندگی اجتماعی، مفهوم مسئول بودن یا مسئولیت به این معنی است که هر شخص باید پاسخگوی آثار و نتایج حاصل از اعمال خویش باشد.

انواع مسئولیت :

مسئولیت گونه های مختلفی دارد که مهمترین آنها مسئولیت قانونی و مسئولیت اخلاقی است .

۱- مسئولیت قانونی : خود شامل مسئولیت کیفری و مسئولیت مدنی است که در ذیل به آن اشاره می کنیم :
مسئولیت قانونی وجود خسارت را ایجاب می کند این خسارت ممکن است متوجه جامعه یا فرد باشد و برحسب اینکه خسارت متوجه فرد یا جامعه باشد نوع مسئولیت متفاوت خواهد بود.

مسئولیت کیفری هنگامی به وجود می آید که فردی یا افرادی بر اثر کردار و رفتار خود نظم اجتماع را مختل و جامعه را متضرر کند. بدیهی است جامعه برای دفاع از خود؛ شخص مخالف نظم عمومی و منافع جامعه را محکوم و عامل زیان را مجازات می کند. بطور کلی باید توجه داشت ، هدف مسئولیت کیفری، تنبیه متجاوز و حفظ امنیت است. بیمه مسئولیت ، دین ناشی از مسئولیت مدنی را بیمه می کند . در نتیجه ، بیمه ضمانت اجرای کیفری ، یعنی مجازاتها ، ممکن نیست ، حتی اگر آن ضمانت اجراء ، جزای نقدی باشد . تجاوز از این قاعده ، اصل شخصی بودن مجازاتها را مخدوش می کند وهدف بازدارنگی مجازاتها (نسبت به شخص مجرم وسایرین) را از بین می برد . در واقع ، در قلمرو کیفری هرکس باید مکافات تقصیر خویش را تحمیل کند و نمی تواند آن را بر دوش دیگری بگذارد ،هرچند این جابجایی با رضای او باشد.

تفاوت های مسئولیت مدنی و کیفری :

لازم به ذکر است، مسئولیت مدنی ومسئولیت کیفری از جهات مختلف با هم تفاوت دارند که برخی از آن ها عبارت می باشند از:

۱) در مسئولیت کیفری،حصول ضرر از فعل مجرمانه همیشه شرط ایجاد مسئولیت نیست، در حالی که لزوم وجود ضرر در تحقق مسئولیت مدنی از اهمیت بسیاری برخوردار است زیرا وجود زیان ویژه مسئولیت مدنی است وهمین عنصری باشد که آن را از مسئولیت کیفری و اخلاقی جدا می سازد.

۲) مسئولیت کیفری، موجب کیفر مرتکب فعل نهی شده می شود و این مسئولیت با شدت خطا یا تقصیر متناسب است و حال آنکه مسئولیت مدنی که هدف آن ترمیم زیان وارده به شاکی است، با میزان این زیان سنجیده می شود.

۳) مسئولیت کیفری متضمن تحقیقی عمیق درباره شخصیت مجرم است ولی مسئولیت مدنی فقط به مقایسه رفتار مرتکب با نوعی رفتار متداول و عادی اکتفاء می کند.

۴) مسئولیت کیفری خطراتی عظیم برای آزادی فردی به وجود می آورد، هنگامی متوجه فرد می شود که مرتکب اعمالی بشود که قانون صریحاً و منحصرأ آنها را ذکر کرده است و حال آنکه مسئولیت مدنی خطرات آن سبک تر از مسئولیت کیفری است .

۲- مسئولیت اخلاقی

مسئولیت اخلاقی در صورتی حاصل می شود که انسان مرتکب گناه و خطایی شود که این گناه و خطا او را در برابر وجدان و خداوند آزار دهد. فرض کنید کودکی که در حال غرق شدن است و افراد متعددی این صحنه نظاره می کنند. اگر یکی از افراد خود را به آب زده و کودک را نجات دهد مسئولیت او یک مسئولیت اخلاقی به حساب می آید ولی اگر در این حادثه افراد هیچ اقدامی نسبت به نجات کودک ننمایند در اینجا قانون بر افراد حکم نمی کند که چون شما آن کودک را نجات ندادید پس مجرم هستید. اما در مسئولیت قانونی (مدنی یا جزائی) موضوع فرق می کند. قواعد حقوقی هدفی جزء تنظیم روابط انسان ها در اجتماع ندارند و مسئولیت قانونی بدون وجود خسارت و زیان افراد با جامعه تحقق پیدا نمی کند. البته نباید تصور کرد که قواعد حقوقی از اصول اخلاقی جداست . بلکه برعکس قانونگذاران سعی می کنند که در زمینه مسئولیت قانونی مترجم اصول اخلاقی باشند و اصول مذکور را در تدوین قانون رعایت کنند.

منشاء مسئولیت :

برای شناخت مسئولیت باید ابتدا منشاء آن را بشناسیم به طور خلاصه منشاء ایجاد سیستم حقوقی و مدنی عبارت است از :

۱- قوانین موضوعه (مصوب): مجلس یا پارلمان هر کشور قوانین موضوعه را تصویب می کند و پس از طی تشریفات و سایر مراحل ضروری به صورت قانون درمی آورد و اجرای آن لازم است.

۲- عرف و عادت: قواعد و روشهایی که بر صنف خاصی در طول مدت زمان جاری و ساری بوده و شکل قانون به خود گرفته است .

۳- رویه قضایی (وحدت رویه): نظریه و رای قضات در سطوح بالای نظام قضایی به ویژه دیوان عالی کشور است که در یک مورد خاص در صورت مسکوت بودن قانون موضوعه و یا تعبیر، تفسیر، تعمیم و یا تغییر ماده یا موادی از قانون مصوب صادر می شود و شکل قانون می گیرد و تازمانی که محکمه مشابه یا بالاتر، آن را نقض نکند به قوت خود باقی است . رویه قضایی بخش پویایی نظام حقوقی و قضایی است . رویه قضایی ممکن است متأثر از نظریه

حقوقدانان (دکترین) یافقیه اسلامی باشد. موضوع مسئولیت در شرع مقدس اسلام با واژه ضمان تعریف شده و معنای آن پرداخت دیه است یعنی شخص مقصر ضامن دیه می گردد. منشا ضمان در فقه اسلامی حدیث مشهور رسول اکرم (ص) (لا ضررفی الاسلام) است (در اسلام ضرری نمی رسد و ضرری رسانده نمی شود) و به قاعده لاضرر مشهور است.

مسئولیت در قبال دیگران به چه معنایی می باشد؟

برای درک مفهوم واقعی مسئولیت از جهات گوناگون باید علاوه بر وجود تعهد و تکلیفی که از طرف مقام صلاحیت دار وضع و برقرار می شود عوامل و شرایط دیگری را نیز باید در نظر گرفت که عبارتند از:

۱- وجود وظیفه در انجام یا خودداری از انجام عملی که خود این وظیفه ممکن است بر اثر مقررات قانونی و روابط اجتماعی به وجود آمده باشد.

۲- اطلاع از وجود وظیفه : نمی شود فردی را از وظیفه اش آگاهی نداد و آن را مسئول شناخت.

۳- توانایی در انجام وظیفه : تا شخصی توانایی انجام وظیفه ای را نداشته باشد و نمی توان کاری را به آن محول نمود این عمل کاری بس غیر عقلانی و بیهوده است. به طور مثال به نوجوانی ۱۵ ساله وظیفه بلند کردن جسمی سنگین و خارج از توانش محول نمود.

بنابراین هر یک از اعضای جامعه نسبت به هم و حتی نسبت به محیط پیرامون خود مسئول بوده و می بایست نسبت به حقوق همه افراد جامعه خود احترام قائل شوند. لذا می توان چنین بیان کرد که همواره در جریان کار و فعالیت روزمره در بنگاهها و سازمانها، افراد خسارت جانی و مالی را به یکدیگر وارد می نمایند و جبران این زیان ها حتی اگر به صورت غیر عمد هم ایجاد شده باشد (ناشی از خطا و اشتباه) مطابق قانون بر عهده عامل به وجود آورنده زیان است. حال در اینجا این سؤال مطرح می شود که خواسته یا ناخواسته ممکن است در طول فعالیت روزمره زندگی زیان هایی را به یکدیگر وارد نمائیم آیا می توان با این دغدغه، نگرانی و عدم آرامش خیال به زندگی ادامه داد و نگران این بود که چگونه می توانیم خود را از تلاطم فشار فعالیت های روزانه رها نمود و با تمام قوا به زندگی بهتر اندیشید و از دغدغه اینهمه نگرانی و عدم آرامش رهایی یافت، در ادامه مباحث با معرفی انواع بیمه های مسئولیت این مشکلات را تا حدودی کاهش و بیشتر دغدغه ها به طور کامل حل خواهیم نمود.

تعریف مسئولیت مدنی :

برای آنکه مسئولیت مدنی تحقق پیدا کند باید زیان و خسارت فردی و همچنین زیان دیده ای وجود داشته باشد در اینجا این سؤال مطرح می شود که بر اثر تقصیر شخصی، خسارتی به او وارد شود، آیا موضوع مسئولیت و جبران خسارت پیش می آید؟ برای نمونه راننده ای که بر اثر بی احتیاطی یا سرعت در رانندگی تصادف می کند و موجب زیان خود می شود.

در اینجا مسئولیت مدنی تحقق پیدا نمی کند زیرا معقول نیست که شخصی را در مقابل خسارت وارده به خود مسئول و جوابگو دانست. همان طور که شخص با خود قرارداد نمی بندد همانطور هم نمی توان در مقابل

خودمسئول خسارت باشد یا همان گونه که اگر طلبکار و بدهکار نمی تواند شخص واحد باشد در اینجا ، تعهد و مسولیت وجود نخواهد داشت، اما اگر دو نفر وجود داشته باشند که یکی مسئول و دیگری زیان دیده باشد در آن صورت اختلافی پیش می آید که باید حل و فصل شود و این مسئله ای است که تمام موضوع مسولیت مدنی را تشکیل می دهد. بنابراین مسئول یعنی کسی که درمقابل دیگری پاسخگو باشد و شخص وقتی از جهت مدنی مسئول است که عمل زیان آوری بر خلاف قانون یا عرف اجتماع انجام داده و ملزم به جبران خسارت باشد. ورود خسارت به دیگری ممکن است بر اثر فعل مثبت یا ترک تکلیفی باشد که شخص به عهده دارد و به هر حال بین فعل یا ترک فعل و خسارت وارد شده رابطه علیت وجود داشته باشد.

خسارت ممکن است به صورت عیب و نقص یا تلف مال ویا آنکه به صورت از بین رفتن منافع باشد جبران خسارت ها بطور معمول از طریق تبدیل به پول صورت می گیرد لزوم جبران خسارت مبتنی بر قانون و عدالت است به هر حال زیان وارد به دیگران ممکن است بر اثر فعل و رفتار یک شخص یا در نتیجه اعمال و رفتار اشخاص وابسته و پیروان فردو یا ناشی از اشیاء و اموال تحت مالکیت یا تصرف او باشد باتوجه به این مطالب می توان مسولیت مدنی را چنین تعریف کرد:

" مسولیت مدنی عبارت است از تعهد و التزامی که شخص به جبران زیان وارد به دیگری دارد اعم از آنکه زیان مذکور بر اثر عمل شخص مسئول یا عمل اشخاص وابسته به او و یا ناشی از اشیاء و اموال تحت مالکیت یا تصرف او باشد."

مسولیت مدنی هنگامی محقق می شود که فرد یا افراد به دیگری خسارتی وارد کنند بنابراین تحقق مسولیت قانونی منوط به ورود زیان به افراد یا جامعه است . با این تفاوت که در مسولیت کیفری ، خسارت وارده به جامعه ملاک قرار می گیرد در حالی که در مسولیت مدنی خسارت وارده به جامعه مطرح نیست بلکه زیان خصوصی یا زیان وارد به فرد مورد نظر است باید دانست که یک عمل زیان آور می تواند هم موجب زیان به فرد و هم جامعه شود.

بطور مثال راننده اتومبیل که بر اثر بی احتیاطی یا بی مبالاتی موجب جرح یا قتل عابری می شود دو نوع مسولیت پیدا می کند:

۱- مسولیت ناشی از جرح و صدمه بدنی وارد به عابر (مسولیت جزائی)

۲- مسولیت به علت زیان مادی وارد به شخص مجروح یا زیان وارد به ورثه شخص متوفا.

مسولیت چنین راننده ای باید هم مجازات و هم خسارت وارد شده را تحمل کند اما در مواردی فقط مسولیت جزائی (کیفری) پیدا می کند بدون آنکه مسولیت مدنی وجود داشته باشد ،مانند حمل اسلحه قاچاق یا توطئه علیه مصالح عالی کشور، برعکس در بعضی موارد فقط مسولیت مدنی وجود دارد مانند موردی که راننده اتومبیلی بر اثر بی احتیاطی و غفلت با اتومبیل دیگر تصادف کند و موجب زیان مالی طرف دیگر گردد.

انواع مسئولیت مدنی :

مسئولیت مدنی را به مسئولیت :

۱. ناشی از عمل خلاف قانون یا مسئولیت جرمی و شبه جرمی (جرم و شبه جرم)

۲. مسئولیت ناشی از قرارداد یا مسئولیت قراردادی تقسیم بندی می کنند .

مسئولیت جرمی و شبه جرمی ناظر بر مواردی است که شخص بر اثر عمل غیر مجاز خود به طور عمدی و از روی سوء نیت و یا به طور غیر عمدی (بی احتیاطی و غفلت) موجب زیان دیگری می شود. به طور مثال شخصی که به طور عمدی باعث تلف یا عیب و نقص مالی شود در اینجا مسئولیت مدنی او مسئولیت جرمی است و اگر بر اثر بی احتیاطی و غفلت موجب زیان دیگری شود، مسئولیت مدنی او از نوع شبه جرمی است (مانند بی احتیاطی در رانندگی که موجب زیان بدنی یا مالی به عابری شود).

ولی در مسئولیت قراردادی یک طرف قرارداد به علت تخلف از شرایط و تعهدهای مندرج در قرارداد باعث زیان طرف دیگر می شود؛ به هر حال متعهد در صورت انجام ندادن تعهد خود یا ناقص عمل کردن آن یا تاخیر در انجام آن ملزم به جبران زیان وارد به طرف دیگر قرارداد است مگر آنکه اثبات کند که انجام ندادن تعهد یا تاخیر در انجام آن یا ناقص عمل کردن به آن در نتیجه قوه قاهره (فورس ماژور) بوده است (قانون مدنی ایران مواد ۲۲۱، ۲۲۲، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۲۹) به طور مثال در صورتی که متصدی حمل و نقل که به موجب قرارداد حمل و نقل متعهد شده است کالاهارا صحیح و سالم به مقصد برساند موجب تلف یا عیب و نقص کالاها شود مسئول جبران زیان وارده شده خواهد بود . شخصی که متعهد است کالائی را در موعد مقرر تحویل دهد و به تعهد خود در موعد مقرر عمل نمی کند یا تعهد خود را به کلی انجام نمی دهد و موجب زیان طرف دیگر می شود مسئولیت قراردادی دارد و ملزم به جبران زیان وارده است بنابراین نقض قرارداد موجب مسئولیت متعهد می شود و وجود قرارداد و اجراء نشدن شرایط آن برای تنظیم دادخواست و درخواست کافی خواهد بود.

باید توجه داشت که مسئولیت های مدنی (شبه جرم) قابل بیمه شدن هستند ولی مسئولیت جرمی به هیچ وجه قابل بیمه شدن نمی باشند زیرا با تحت پوشش قراردادن این نوع مسئولیت امنیت جامعه به خطر می افتد. برعکس مسئولیت قراردادی کمتر موضوع بیمه واقع می شود. زیرا تحقق خطر موضوع بیمه ممکن است جنبه عمدی به خود بگیرد و متعهد موجبات زیان بیمه گر را فراهم آورد لذا با شرایط خاص می توان آن را تحت پوشش قرارداد .

بیمه ایران

بخش سوم

مبانی نظری مسئولیت مدنی از دیدگاه قانون

مسئولیت مدنی از دیدگاه قانون:

در هر جامعه ای ملاک تشخیص مسئولیت افراد، قوانین و مقررات حاکم بر آن جامعه است و تبعاً در کشور مانیز قوانین حاکم، تعیین کننده مسئولیتها می باشد قوانین مذکور در این مقاله شامل قانون مجازات اسلامی، قانون مدنی و قانون مسئولیت مدنی و به شرح زیر می باشند اما علاقمندان جهت کسب اطلاعات بیشتر می توانند به قوانین مختلف از جمله قانون تجارت، قانون کار، قانون بیمه مراجعه نمایند.

۱- قانون مجازات اسلامی :

قانون مجازات اسلامی که مشتمل بر ۴۹۷ ماده و ۱۰۳ تبصره می باشد و در دی ماه سال ۱۳۷۰ به تصویب رسیده است. این قانون همانطور که در ماده یک آن آمده راجع است به تعیین انواع جرایم و مجازات و اقدامات تامینی و تربیتی که درباره مجرم اعمال می شود. در این بخش ما به تعدادی از مواد مهم آن که ارتباط نزدیکی با بحث بیمه های مسئولیت دارد اشاره خواهیم نمود تا علاقه مندان به این رشته بیمه ای بتوانند با مبانی حقوقی این رشته آشنایی بیشتری را کسب نمایند.

ماده ۲- هر فعل یا ترک فعلی که در قانون برای آن مجازات تعیین شده باشد جرم محسوب می شود.

مجازات یادشده در برگیرنده مسئولیتهای کیفری و مدنی می باشد و در ماده ۱۲ بدین شکل تعریف گردیده است :

ماده ۱۲- مجازاتهای مقرر در این قانون پنج قسم است:

۱- حدود ۲- قصاص ۳- دیات ۴- تعزیرات ۵- مجازاتهای تعیین شده جرم محسوب می شود در تعریف مفاهیم فوق الذکر مواد ۱۳ الی ۱۷ قانون چنین اشعار می دارد:

ماده ۱۳- حد به مجازاتی گفته می شود که نوع و میزان و کیفیت آن در شرع تعیین شده است .

ماده ۱۴- قصاص، کیفری است که جانی به آن محکوم می شود و باید با جنایت او برابر باشد.

ماده ۱۵- دیه، مالی است که از طرف شارع برای جنایت تعیین شده است .

ماده ۱۶- تعزیر، تادیب و یا عقوبتی است که نوع و مقدار آن در شرع تعیین نشده و به نظر حاکم واگذار شده است از قبیل حبس و جزای نقدی و شلاق که میزان شلاق بایستی از مقدار حد کمتر باشد.

ماده ۱۷- مجازات باز دارنده، تادیب یا عقوبتی است که از طرف حکومت به منظور حفظ نظم و مراعات مصلحت اجتماع در قبال تخلف از مقررات و نظامات حکومتی تعیین می گردد از قبیل : حبس، جزای نقدی، تعطیل محل کسب، لغو پروانه و محرومیت از حقوق اجتماعی و اقامت در نقطه یا نقاط معین و منع از اقامت در نقطه یا نقاط معین و مانند آن .

همان گونه که ملاحظه می گردد آنچه مرتبط با مسئولیت مدنی است قانون دیات می باشد که بخش چهارم مجموعه قوانین مجازات اسلامی به آن اختصاص داده شده است به بعضی از مواد که مرتبط با بحث بیمه می باشد بشرح زیر اشاره می گردد:

ماده ۲۹۴- دیه مالی است که به سبب جنایت بر نفس یا نقص عضو به مجنی علیه یا به ولی یا اولیا دم داده می شود.

ماده ۲۹۵- در موارد زیر دیه پرداخت می شود :

الف- قتل یا جرح یا نقص عضو که به طور خطا محض واقع می شود و آن در صورتی است که جانی نه قصد جنایت نسبت به مجنی علیه را داشته باشد و نه قصد فعل واقع شده بر او را مانند آنکه تیری را به قصد شکاری رها کند و به شخصی برخورد نماید.

ب- قتل یا جرح یا نقص عضو که بطور خطا شبیه عمد واقع می شود و آن در صورتی است که جانی قصد فعلی را که نوعاً سبب جنایت نمی شود داشته باشد و قصد جنایت را نسبت به مجنی علیه نداشته باشد مانند آنکه کسی را به قصد تادیب بنحویکه نوعاً سبب جنایت نمی شود بزند و اتفاقاً موجب جنایت گردد یا طبیعیاً بیماری را بطور متعارف معالجه کند و اتفاقاً سبب جنایت بر او شود.

ج- تبصره ۳- هرگاه بر اثر بی احتیاطی یا بی مبالاتی یا عدم مهارت و عدم رعایت مقررات مربوط به امری قتل یا ضرب یا جرح واقع شود بنحویکه اگر آن مقررات رعایت می شد حادثه ای اتفاق نمی افتاد قتل یا ضرب و یا جرح در حکم شبه عمد خواهد بود.

مقدار دیه در ماه ۲۹۷ به شش صورت معین گردیده که قاتل درانتخاب هر یک از آنها مخیر می باشد و تلفیق آنها جایز نیست:

۱- یکصد شتر سالم و بدون عیب که خیلی لاغر نباشد.

۲- دویست گاو سالم و بدون عیب که خیلی لاغر نباشد.

۳- یکهزار گوسفند و بدون عیب که خیلی لاغر نباشد.

۴- دویست دست لباس سالم از حله های یمن.

۵- یکهزار دینار مسکوک سالم و غیر مغشوش که هر دینار یک مثقال شرعی طلا به وزن نخود است.

۶- ده هزار درهم مسکوک سالم و غیر مغشوش که هر درهم به وزن ۱۲/۶ نخود نقره می باشد.

البته سه نوع آخر دیه به دلیل عدم وجود در قطع زمانی کنونی دارای موضوعیت نیستند و برای سه نوع اول نیز توسط هیئت کارشناسی تعیین شده در قوه قضائیه همه ساله معادل ریالی ارزشگذاری می گردد.

موارد دیگری در تعیین مقدار دیه نقش ایفاء می نماید بدین شرح است :

ماده ۲۹۹- دیه قتل در صورتیکه صدمه وفوت هر دو در یکی از چهار ماه حرام (رجب، ذیقعد، ذیحجه و محرم) و یادر حرم مکه معظمه واقع شود علاوه بر یکی از مواد ششگانه مذکور در ماده ۲۹۷ بعنوان تشدید مجازات باید یک سوم هر نوعی که انتخاب کرده است اضافه شود و سایر امکانه و ازمنه هر چند متبرک باشند دارای این حکم نیستند.

ماده ۳۰۰- دیه قتل زن مسلمان خواه عمدی و خواه غیرعمدی نصف دیه مرد مسلمان است.

ماده ۳۰۱- دیه زن و مرد یکسان است تا وقتیکه مقدار دیه به ثلث دیه کامل برسد در آنصورت دیه زن نصف دیه مرد است.

ارش نیز که نوعی دیه می باشد در ماده ۳۶۷ چنین تعریف گردیده است .
ماده ۳۶۷- هر جنایتی که بر عضو کسی وارد شود و شرعاً مقدار خاصی به عنوان دیه برای آن تعیین نشده باشد جانی باید ارش بپردازد .

ماده ۴۹۵- در کلیه مواردیکه به موجب مقررات این قانون ارش منظور گردیده با در نظر گرفتن دیه کامله انسان و نوع در کیفیت جنایت میزان خسارت وارده طبق نظر کارشناس تعیین می شود.
از طرفی همانطور که در ماده ۴۹۷ این قانون تاکید گردیده است کلیه قوانین که با قانونی مجازات اسلامی مغایر می باشند ملغی هستند بنابراین در مراجع قضایی در وهله اول مجموعه قوانین مجازات اسلامی ملاک عمل می باشند.

۲- قانون مدنی

قانون مدنی مصوب سال ۱۳۰۷ چنین اشعار می دارد :

ماده ۳۲۸- هرکس مال غیر راتلف کند ضامن آن است و باید مثل یا قیمت آنرا بدهد اعم از اینکه از روی عمد تلف کرده باشد و یا بدون عمد و اعم از اینکه عین باشد یا منفعت و اگر آنرا ناقص یا معیوب کند ضامن نقص قیمت آن مال است (قاعده اتلاف)

همینطور در مبحث تسبیب ماده ۳۳۱ چنین مقرر می دارد:

۳۳۱ماده- هر کس سبب تلف مالی بشود باید مثل یا قیمت آنرا بدهد و اگر سبب نقص یا عیب آن شده باشد باید از عهده نقص قیمت آن برآید.

همانگونه که مشهود است در قاعده اتلاف مسئولیت ناشی از خسارات مستقیم مطرح است اما در قاعده تسبیب، چنین باید گردد که هر کس برای تلف مال غیر سبب سازی کند ضامن و مسئول جبران خسارت است و به عبارت دیگر بحث مسولیت ناشی از خسارت غیرمستقیم مطرح می باشد.

همانطوریکه در قانونی مدنی مشاهده شد (دو ماده فوق) درباره خسارات جانی بحثی به میان نیامد که این نقص در قانون مسئولیت مدنی تکمیل گردید که در ذیل به آن اشاره می شود.

۳- قانون مسئولیت مدنی

قانون مسئولیت مدنی مصوب سال ۱۳۳۹ و مشتمل بر ۱۶ ماده می باشد و مواد مندرج در این قانون کراراً تاکید بر جبران خسارت جانی و مالی توسط عامل زیان را دارد بطوریکه ماده یک این قانون چنین اشعار می دارد:

ماده ۱- هر کس بدون مجوز قانونی عمداً یا در نتیجه بی احتیاطی به جان، سلامتی مال، آزادی، حیثیت، شهرت تجاری و یا هر حق دیگری که به موجب قانون برای افراد ایجاد گردیده لطمه ای وارد نماید که موجب ضرر مادی یا معنوی دیگر شود مسئول جبران خسارت ناشی از عمل خود می باشد.

بخش چهارم بیمه های مسئولیت از نظر فنی

انواع بیمه های مسئولیت از نظر فنی :

بیمه های مسئولیت دارای تقسیم بندی های متعددی می باشد ولی می توان آنها در با توجه به قوانینی که در کشورمان وجود دارد به گروههای اصلی زیر تقسیم بندی نمود:

۱- بیمه مسئولیت مدنی کارفرما در برابر کارکنان / کارگران

۲- بیمه مسئولیت عمومی

۳- بیمه مسئولیت تولید کنندگان و فروشندگان کالا

۴- بیمه مسئولیت حرفه ای

۵- بیمه مسئولیت قراردادی

در هر یک از گروه های اصلی بالا ممکن است تعدادی از بیمه نامه های مختلف با توجه به تقاضای ارائه شده توسط هر یک از بیمه گذاران درخواست گردد که در این جا در بخش های مختلف به معرفی و تشریح چند نمونه از بیمه نامه های طبقه بندی شده بالا اشاره خواهیم نمود.

۱- بیمه مسئولیت کارفرما در برابر کارکنان / کارکنان

باتوجه به رشد فزاینده فعالیت های اقتصادی و گستردگی مشاغل در دنیای پر شتاب امروزی و وجود انواع ریسک ها ، بروز حوادث و ایجاد خطرات در هر یک از مشاغل ، وجود بیمه نامه ای که بتواند مسئولیت کارفرمایان را در قبال کارکنان تحت پوشش قراردهد بسیار ملموس است. این بیمه نامه طی چندسال گذشته در صنعت بیمه یکی از موفق ترین و کاربردی ترین بیمه نامه ها نزد هر یک کارفرمایان بوده است. لذا با رشد اقتصادی کشور و انجام فعالیت های ساخت و ساز ، ایجاد و تاسیس موسسات و صنایع متعدد و برپایی طرحهای عمده عمرانی نمود چنین بیمه نامه ای بسیار قابل توجه می باشد. در این بیمه نامه در صورتیکه کارگران و کارکنان در اثر حوادث کاری دچار مصدومیت گردند که در آن کارفرما مقصر شناخته شود تحت پوشش این بیمه نامه قرار می گیرند همانطورکه خواهیم گفت این بیمه نامه دارای پوشش های جانبی دیگری با نام (کلوز) می باشد که در جای خود مورد بررسی قرار خواهد گرفت. لازم به ذکر است که این بیمه نامه تقریباً بیش از ۵۰٪ از پرتفوی بیمه های مسئولیت در بیمه ایران را در اختیار گرفته است و نیاز دارد تا شبکه فروش بیمه ایران در ابتدای امر و آغاز فعالیت خود به این بیمه نامه توجه ویژه ای نموده و بازاریابی خود را در این رشته گسترش دهند.

تعریف کارفرما^۵:

کارفرما در لغت به معنای صاحب کار، صاحب کارخانه و آن کسی که به کاری فرمان دهد و یا کسی که دستور کاری را بدهد، آمده است و در مقابل آن، کارگر می‌باشد. در اصطلاح حقوقی نیز کارفرما کسی است که دیگری را اجیر کند تا به دستور وی کاری معین را انجام دهد. بنابراین کارفرما، شخص حقیقی و حقوقی است که یک واحد اقتصادی را با استفاده از توان یک یا چند نیروی انسانی به انضمام تعدادی تجهیزات و ماشین آلات اداره می‌کند. بنابراین جهت انجام هر یک از امور روزانه در محیط کار، ممکن است خطراتی هر یک از کارکنان را تهدید و یا منجر به خسارات جانی به هر یک از آنان گردد. در حالیکه مدیریت کارگاه و چگونگی روش کار، برعهده کارفرماست و مسئولیت آن هم منحصراً متوجه اوست. به عبارت دیگر هر حادثه ای که در محل کار رخ دهد و آثار زیانبار آن متوجه نیروی انسانی شاغل در کارگاه گردد کارفرما مسئول آن خواهد بود و این مسئولیت نیازی به اثبات تقصیر و یا کوتاهی کارفرما ندارد و به اصطلاح حقوقی یک مسئولیت فرضی و یا قانونی است و فقط با اثبات خلاف آن مثلاً اینکه کارگری به عمد خود را در موقعیت خطرناک قرار داده است می‌توان کارفرما را از مسئولیت مبرا ساخت که البته اثبات این امر بسیار مشکل است.

مشخصات کلی بیمه مسئولیت مدنی کارفرما در برابر کارکنان:

براساس این بیمه نامه مسئولیت مدنی کارفرمایان ناشی از حوادثی است که به موجب قصور و اهمال آنان به کارکنان یا کارگران تحت امر وارد می‌آید و در آن حادثه، کارفرما مسئول جبران آن شناخته می‌شود. بنابراین چنانچه در جریان انجام کار و در محل کار در اثر حادثه، خسارت بدنی به کارکنان شاغل بیمه گذار وارد آید و مسئولیت بیمه گذار در این ارتباط توسط بیمه گر محرز گردد خسارت وارده جبران خواهد شد.

منظور از جبران خسارت بدنی شامل:

الف- پرداخت هزینه های پزشکی

ب- غرامت نقص عضو و فوت کارکنان

مبنای تعیین مسئولیت کارفرما در مقابل کارکنان در جمهوری اسلامی ایران، قانون کار است که حدود و ثغور مسئولیت کارفرما در مقابل کارکنان در آن مشخص شده است این قانون شامل ۲۰۳ ماده و ۱۲۱ تبصره می‌باشد. قانون مذکور، کارفرما را در مقابل خسارت جانی کارکنان که ناشی از عدم رعایت مقررات حفاظت فنی و همچنین خدمات بهداشت کار می‌باشد مسئول می‌شناسد و کارفرما را ملزم به جبران خسارات حاصله می‌نماید. بنابراین مواردی که قانون، کارفرما را مسئول می‌شناسد در فصولی از قانون کار به آن اشاراتی شده است که به شرح زیر مطرح می‌گردد:

طبق ماده ۸۷ قانون کار فصل چهارم اشاره می‌نماید کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی به لحاظ پیش بینی حفاظت فنی و بهداشت کار مکلفند در ابتدای شروع کار و فعالیت خود، برنامه کار و نقشه های ساختمانی و طرح های مورد

۵. Employer

نظر خود را برای اظهار نظر و تایید به وزارت کار و امور اجتماعی ارسال نمایند . و وزارت کار هم ظرف مدت یکماه نظر خود را در این خصوص اعلام می نماید . همچنین در ماده ۸۸ آمده است : اشخاص حقیقی و حقوقی که به ساخت یا ورود و عرضه ماشین می پردازند مکلف به رعایت موارد ایمنی و حفاظتی مناسب می باشند حتی در ماده ۹۰ این قانون وارد کنندگان و تولید کنندگان ماشین آلات را از این امر مستثنی نموده است .

در ماده ۹۱ این قانون وظایف کارفرمایان و مسئولان واحدها دقیقاً تشریح شده و آنان را مکلف نموده تا برای تامین و حفاظت ، سلامت و بهداشت کارگران در محیط کار ، وسایل و امکانات لازم را تهیه و در اختیار کارگران قرار دهند و حتی چگونگی کاربرد آن وسایل را به آنان بیاموزند و همچنین در خصوص رعایت مقررات حفاظتی و بهداشتی نظارت نمایند .

در ماده ۹۲ قانون حتی به بروز بیماری های ناشی از کار اشاره می نماید و کارفرمایان را موظف می نماید تا برای هریک از کارکنان خود پرونده پزشکی تشکیل داده و حداقل سالی یکبار از طریق مراکز درمانی و پزشکی از آنان معاینه و آزمایش های لازم را به عمل آورند و نتیجه را در پرونده مربوط ضبط نمایند و در صورتیکه کارگری بر اثر کار دچار بیماری شده او را بر اساس نظریه پزشکی در قسمت مناسب دیگری بکار گمارد . بنابراین ماده ۹۵ قانون کار مسئولیت اجرای مقررات و ضوابط فنی و بهداشت کار را برعهده کارفرما یا مسئولین واحدها می داند و هرگاه بر اثر عدم رعایت مقررات مذکور از سوی کارفرما یا مسئولین واحد ، حادثه ای رخ دهد ، شخص کارفرما یا مسئول مذکور از نظر کیفری و حقوقی و نیز مجازات های مندرج در این قانون مسئول است . ولی در مواقعی در حین کار امکان دارد کارگر با توجه به آموزش های لازم و تذکرات قبلی که توسط کارفرما به او داده شده تمرد نموده و موجب حادثه ای گردد که در این حالت کارفرما مسئولیتی نخواهد داشت . (تبصره ۲ ماده ۹۹) . مرجع نظارتی برای اجرای صحیح این قانون و ضوابط حفاظت فنی ، اداره کل بازرسی کار و امور اجتماعی است و همچنین مسئولیت برنامه ریزی کنترل ارزشیابی و بازرسی در زمینه بهداشت کار و درمان کارگری بر عهده وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی است .

مسئولیت کارفرما در مقابل کارگر حادثه دیده چیست؟

به موجب یک اصل کلی کارفرمایان به علت بهره گیری از خدمات و نیروی کار کارگران مسئولیت دارند تا در هنگام بروز حوادث جانی برای کارگران از عهده خسارت آنها برآیند . البته در مبنای مسئولیت و اینکه آیا مسئولیت مطلق است یا منوط به اثبات تقصیر کارفرما است ، بین صاحب نظران اختلاف نظر وجود دارد و همین امر باعث شده تمام کشورها در این زمینه رویه یکسانی نداشته باشند . البته از طرف دیگر باید این نکته را در نظر داشت که نوع مسئولیت کارفرما نیز با توجه به شکل حادثه ، میزان تقصیر کارفرما ، سهل انگاری کارگر و عدم تجهیزات مناسب کارگاه فرق می کند .

ارکان تحقق مسئولیت مدنی کارفرما :

برای تحقق مسئولیت مدنی کارفرما نسبت به جبران صدمات وارده به کارگران باید ارکان و شرایط جمع آیند که اثبات آنها بر عهده کارگر می باشد . این عناصر عبارتند از :

وجود ضرر و زیان

به عنوان رکن نخست دعوی، کارگر مکلف به اثبات ورود زیان به خویش است البته برای آنکه این ضرر بتواند مبنای دعوی مطالبه خسارت قرار گیرد باید شرایط و اوصافی را دارا باشد.

الف) زیان باید مسلم باشد:

مفهوم مسلم بودن یعنی اینکه زیان پدید آمده باشد. به عبارت دیگر زیان باید فعلیت یافته یا اینکه به یقین و بی تردید در آینده نزدیک پدید آید. زیانهای احتمالی و فرضی را نمی توان زیان نامید و به همین دلیل نیز به آن خسارت تعلق نمی گیرد اما زیانی که تحقق آن در آینده به ظن قوی صورت پذیرد، مسلم و قطعی محسوب می گردد. برای مثال اگر کارگری در حین انجام کار صدمه ببیند و بی درنگ با درمان سرپایی بتواند کارکنند تنها هزینه درمان را می تواند دریافت نماید ولی اگر همین کارگر برای یافتن تندرستی اش چند هفته یا چند ماه بستری شود، بی گمان هزینه درمان این مدت و خسارت زیان بی کاری جزء زیان است، اینکه پس از چندی در اثر زخم یا ضربه وارد شده عضوی از بدنش از کار افتاده شود که پزشک آن را نتیجه مستقیم آن ضربه یا زخم بداند زیان مسلم بوده و زیان دیده حق دارد که بخواهد زیان جبران شود.

ب) زیان باید ویژه باشد:

خاص یا ویژه بودن زیان به این معنی است که تنها کسی که تنها یک کسان یا اشخاص معینی که در اثر عمل کارفرما دچار حادثه شده اند، می توانند خواستار جبران خسارت شوند و نه بقیه کارگران. به عنوان مثال: اگر به علت عدم تجهیزات ایمنی کارگر الف دچار صدمه شود، کارگر ب نمی تواند خواستار جبران زیان شود.

ج) زیان باید مستقیم باشد:

زیان مستقیم یعنی باید یک رابطه عرفی مستقیم میان عمل زیانبار و ورود ضرر به کارگر زیان دیده وجود داشته باشد به گونه ای که در نظر عرف ضرر وارده مستقیماً از عمل مذکور ناشی شده باشد.

د) زیان نباید ترمیم شده باشد:

به طور کلی هدف مسئولیت مدنی ترمیم خسارتی است که به زیان دیده وارد آمده است و همین که این ترمیم صورت پذیرد، دیگر سخنی از مسئولیت مدنی به میان نمی آید. این مفهوم هیچ دشوار نیست ولی اجرای آن دقیق است و آن در مواردی می باشد که آسیب زیان دیده موجب مطالبه خسارت از کسانی غیر از مباشر خسارت است.

هـ) زیان نباید از عمل خود کارگر ناشی شده باشد:

اگر زیان در نتیجه عمل کارگر زیان دیده باشد، چنین زیانی قابل جبران نیست، و بر این اساس کارگر نمی تواند از کارفرما خواستار جبران خسارت شود. در این ارتباط تبصره ۲ ماده ۹۵ قانون کار بیان می دارد «چنانچه کارفرما یا مدیران واحدهای موضوع ماده ۸۵ این قانون برای حفاظت فنی و بهداشت کار وسایل و امکانات لازم را در اختیار کارگر با وجود آموزش های لازم و تذکرات قبلی بدون توجه به دستورالعمل و مقررات موجود از آنها استفاده ننماید، کارفرما مسئولیتی نخواهد داشت».

انواع بیمه مسئولیت کارفرما :

بیمه مسئولیت کارفرما خود به چند دسته تقسیم می شود:

۱- مسئولیت مدنی کارفرما در قبال کارکنان ساختمانی

۲- مسئولیت مدنی کارفرما در قبال کارکنان پروژه های عمرانی

۳- مسئولیت مدنی کارفرما در قبال کارکنان خدماتی ، صنعتی و بازرگانی

۱. چنانچه پروژه ساختمانی باشد در این بخش ممکن است کارفرما یا بیمه گذار یکی از فعالیت های زیر را به بیمه گر معرفی نماید:

الف) تخریب واحداث بنا

ب) احداث سوله

ج) بازسازی بنای موجود

د) نصب اسکلت

ه) انجام نمای ساختمان

۲. چنانچه نوع فعالیت اجرای پروژه عمرانی باشد:

پروژه های عمرانی پروژه های هستند که در سطح کشور ایجاد شده و منفعت آن به عموم جامعه برمی گردد مانند: ساخت واحداث پل بر روی یک جاده ، ساخت یک فرودگاه ، ایجاد مترو و شبکه راه آهن و.... در این نوع فعالیت ها تقریباً ۴ طبقه در نظر گرفته می شود و ممکن است تعداد این طبقات در بعضی از شرکت های بیمه ای کمتر و یا بیشتر هم باشد بنابراین طبق جدول زیر داریم:

نوع فعالیت	طبقه بندی مشاغل
محوطه سازی، جدول بندی، حصارکشی، احداث پارک و توسعه فضای سبز، استحصال زمین	طبقه یک
راه سازی، خطوط لوله گاز و نفت، فرودگاه، لایروبی و زهکشی، سدهای خاکی، احداث آب شکن و دایک، تلمبه خانه ها، احداث کارخانجات ، حفاری چاه های نفت و گاز ، خط آهن ، مجتمع سنگ و آهن ، آبرسانی ، احداث سالن ورزشی	طبقه دو
طرح های پتروشیمی ، اسکله سازی، شبکه های مخابرات و برق، نیروگاه احداث پالایشگاه ، احداث پل و سدهای بتنی، خطوط انتقال نیروی برق و مخابرات	طبقه سه
احداث تونل ، پروژه های فاضلاب	طبقه چهار

ضریب نیروی کار در بخش عمرانی از ۶۵٪ حداکثر نیروی کار اظهار شده توسط بیمه گذار در پرسشنامه محاسبه می گردد.

۳. چنانچه نوع فعالیت ، صنعتی ، تجاری ، بازرگانی . خدماتی باشد:

به کلیه فعالیت هایی که مربوط به احداث بنا نباشد و فعالیت های عمرانی رانیز در بر نگیرد فعالیت های صنعتی ، تجاری ، بازرگانی می گویند. مانند کارگاه جوشکاری و نجاری ، کارخانجات نساجی، صنایع آهن ، محصولات

لاستیکی ، پلاستیکی و غیره کلیه فعالیت های صنعتی ، تجاری و بازرگانی به هفت طبقه به شرح ذیل تقسیم می شود هرچه تعداد طبقات بالاتر می رود یعنی از طبقه اول به سمت طبقات ۲، ۳، و.....۷ حرکت می کنیم ریسک خطر هم بیشتر و بیشتر می شود. بطور مثال همانطور که در جدول مشاهده می شود ، در طبقه اول کارکنان اداری و دفتری در مقایسه این طبقه با طبقه هفتم که تولید اکسیژن ، معادن زیرزمینی و غوازی است میزان ریسک از طبقه اول به طبقات بعدی بیشتر می گردد. لذا یکی از وظایف مهم کاربران و بخش صدور بیمه نامه ها آشنایی کامل آنان به طبقه بندی مشاغل می باشد. نکته قابل توجهی که می بایست هنگام صدور بیمه نامه ها به آن پرداخت؛ آن است که می بایست نسبت به نوع کار، نوع فعالیت ، نوع تولید، نوع دستگاههایی که در تولید استفاده می شود یا چگونگی کارکرد و استفاده آن ها را کسب نموده و سپس نسبت به ارائه نرخ اقدام نمود .

جدول طبقه بندی مشاغل صنعتی ، بازرگانی ، خدماتی

طبقه بندی مشاغل	نوع فعالیت
طبقه یک	کارکنان دفتری ، مهندسین ناظر، کاربران کامپیوتر، سازمانهای نقشه کشی و مشاغل مشابه
طبقه دو	کارخانجات تولید و تعمیر لوازم صوتی و تصویری ، مراکز درمانی ، تولید قالی و قالیچه، فروشگاههای تولید اشیاء سفالی و گلی، تولید دارو
طبقه سه	کارخانجات فرش ماشینی موکت ، دامپروری، دامداری ، مرغداری، صنایع کاغذ و مقوا صنایع چوب ، کنسروسازی کارخانجات تولید روغن ، کارخانجات و کارگاههای تولید و تعمیرات پوشاک ، صنایع غذایی و آشامیدنی ها، کارخانجات چای ، کارخانجات مواد شوینده و بهداشتی و....
طبقه چهار	کارگاههای چاپ پارچه و سیلک، خوراک دام و طیور، کارخانجات تولید محصولات لاستیکی و پلاستیکی ، کارخانجات قندوشکر، تولید شیشه و محصولات شیشه ای کارخانجات خودروسازی، موتور سیکلت و دوچرخه، تولید مواد در محصولات شیمیایی و
طبقه پنج	تولید محصولات فلزی، کارخانجات آلومینیوم، کارگاههای نجاری و چوب بری، تراشکاری ، آهنگری، صنایع آهن فولاد، تعمیرگاههای خودرو، ذوب فلزات، کشتی سازی ، کارخانجات سیمان، آهک ، گچ ، سرب و روی، تولید لوازم و ماشین آلات برق و غیر برقی
طبقه شش	معادن روباز، شرکتهای گاز پرکنی . سیلندر، نصب داربست ، پرسکاری کارخانجات آسفالت و قیر، کارکنان نصب دستگاههای مربوط به آسانسور، سوله سازی، بازسازی ساختمان های مسکونی و تجاری ، آتش نشانی ، موتور سواران ، نصب ایزوگام
طبقه هفت	تولید اکسیژن ، معادن زیر زمینی ، حفر چاه ، شرکتهای مواد ناریه ، غواصان ، کارگاههای سیلندر پرکنی گاز مایع ، نصب و ساخت ، اسکلت های فلزی

برای محاسبه ضریب نیروی کار در صورت ثابت بودن کارکنان ، تعداد کارکنان ثابت ملاک عمل می باشد و در صورت متغیر بودن کارکنان میانگین حداقل و حداکثر نیروی کار اظهار شده در فرم پیشنهاد که توسط متقاضی بیمه عنوان شده ملاک عمل خواهد بود.

بعضی از مواقع ممکن است بخشی از نیروی کار ثابت و بخشی دیگر متغیر باشند، در این حالت میانگین نیروی کار متغیر را محاسبه نموده و بانیروی کار ثابت جمع می نماییم. در حالتی دیگر ممکن است نیروی کار متغیر در چهار ماه از سال ۱۰ نفر و در هشت ماه دیگر آن ۲۰ نفر باشد که محاسبه ضریب نیروی کار به شرح ذیل می باشد.

$$((4 \times 10) + (8 \times 20)) \div 12 = 16.6$$

ضریب نیروی کار در مثال بالا تقریباً ۱۷ نفر نیروی کار می باشد.

کلوزها:

یکی از عوامل مهمی که بر میزان نرخ حق بیمه مسئولیت کارفرما در قبال کارگران و کارکنان تاثیر می گذارد کلوزها می باشند کلوزها در بیمه مسئولیت مدنی کارفرما در برابر کارکنان شرایطی هستند که به بیمه نامه اضافه شده و پوشش هایی را به بیمه نامه می افزاید که همین اضافه پوشش منجر به افزایش نرخ حق بیمه و افزایش تعهدات بیمه گران خواهند شد. شاید این سؤال پیش بیاید که چرا هنگامی که کارفرمایی نسبت به خرید بیمه نامه مسئولیت کارفرما در برابر کارکنان اقدام می نماید می بایست به طور گزینشی نسبت به خریداری کلوز اقدام نماید و چرا بیمه گران همه پوشش های خود را بعنوان یک بسته کامل در اختیار بیمه گذاران شان قرار نمی دهند که در آینده و در هنگام اعتبار بیمه نامه و در هنگام خسارت دچار مشکلات نگردند. در پاسخ به این سؤال باید گفت:

۱. ممکن است پروژه (الف) از نظر ماهیت، زمان، نوع فعالیت با پروژه (ب) متفاوت باشد.
 ۲. خریداری کلوز / کلوزها در یک پروژه ممکن است از نظر اقتصادی به نفع بیمه گذاران نباشد.
- بگذارید این موضوع را با یک مثال روشن تر نماییم:

فرض نمایید پروژه ای ساختمانی در حال احداث می باشد کارفرما نسبت به خرید بیمه نامه مسئولیت کارفرما در برابر کارگران را از یکی از شرکتهای بیمه ای خریداری می نماید در این حالت کارفرما برای کلیه خودروها و وسائط نقلیه خود بیمه نامه شخص ثالث را خریداری نموده است حال در این شرایط چرا باید کارفرما کلوز خسارت های ناشی از حوادث رانندگی را خریداری نماید و ۳۰٪ به نرخ پایه حق بیمه آن اضافه شود و برای این نمونه بیمه نامه اضافه نرخی را پرداخت نماید در این صورت کارفرما کلیه ریسک های سنگین خود را بر عهده بیمه گران گذاشته و می تواند ریسک های ناچیز و قابل کنترل را تا حدودی نظارت نماید تا افزایش حق بیمه ای را نپردازند حال به بررسی کلیه کلوزهایی که تاکنون در صنعت بیمه مطرح شده و بیمه گران نسبت به فروش آن اقدام می نمایند می پردازیم.

بیمه ایران

کلوزها

۱. تحت پوشش قرار گرفتن مأموریت های خارج از کارگاه (با ارائه لیست اسامی و حداکثر ۲۰٪ تعداد نیروی کار)
۲. تحت پوشش قرار گرفتن اماکن وابسته به کارگاه مانند رستوران حمام و سالن ورزشی و....
۳. تحت پوشش قرار گرفتن خسارت های ناشی از حوادث رانندگی
۴. تحت پوشش قرار گرفتن مسئولیت پیمانکاران فرعی
۵. تحت پوش قرار گرفتن مسئولیت مهندسين ناظر و مشاور
۶. اماکن پرداخت خسارت بدون رای دادگاه
۷. پرداخت هزینه های پزشکی طبق صورتحساب و بدون در نظر گرفتن تعرفه های دولتی
۸. تحت پوشش قرار گرفتن مطالبات سازمان تامین اجتماعی از کارفرما (ماده ۶۶ قانون تامین اجتماعی) تا سقف ریال
۹. تحت پوشش قرار گرفتن حوادث شخص کارفرما یا پیمانکار
۱۰. تحت پوشش قرار گرفتن مسئولیت کارفرما در برابر خسارات جانی وارد به اشخاص ثالث
۱۱. پرداخت دیه به ارزش روز حداکثر تا (۳ تا ۱) سال پس از شروع بیمه نامه
۱۲. پرداخت غرامت روزانه به کارگران حادثه دیده از روز چهارم به بعد و حداکثر ۹۰ روز سقف ؟ ریال برای کارگران ساده
۱۳. تحت پوش قرار گرفتن حوادثی که منجر به خسارت بدنی کارگران می شود اما با فعالیت اصلی کارگر بی ارتباط است
۱۴. پوشش پرداخت خسارت در وجه بیمه گذار یا پیمانکاران فرعی مبنی بر اینکه بیمه گذار یا پیمانکاران فرعی بر اساس رای مراجع قضایی ملزم به پرداخت خسارت در وجه اتباع خارجی گردند.
۱۵. تحت پوشش قرار گرفتن خسارت های ناشی از حوادث رانندگی

کلوز مأموریت خارج از کارگاه:

به موجب این الحاقی و با رعایت شرایط بیمه نامه، مسئولیت بیمه گذار برای صدمات جسمانی کارکنان در محل اقامت وابسته به کارگاه و مأموریت های خارج از کارگاه مشروط بر اینکه بیمه گذار حق بیمه اضافی متعلقه را پرداخت کرده باشد در تعهد بیمه گر می باشد در این کلوز بیمه گذار می تواند کارکنان خود را در طول روز به مأموریت های خارج از کارگاه اعزام نماید. آنچه که در این کلوز بایستی به آن توجه داشت این است که خسارتهایی تحت پوشش می باشند که در راستای اهداف سازمان بوده باشد مثلاً اگر کارگری در حین مأموریت به انجام کارهای غیر مرتبط در راستای مأموریت بپردازد بیمه گران نسبت به پرداخت خسارت تعهدی نخواهد داشت. در پروژه ای که کارفرما نسبت به خرید بیمه نامه مسئولیت کارفرما اقدام نموده بود آقای (م) یکی از کارگران بنا به دستور

کارفرمای خود برای خرید قطعه ایی به بیرون از کارگاه اعزام می شود ، نامبرده بدون هماهنگی کارفرما و خارج از وظایف محوله اش برای شنا به مجموعه ورزشی نزدیک محل کار خود رفته و در آنجا بر اثر زمین خوردن در داخل استخر دچار ضایعه نخاعی می گردد .

کلوزاماکن وابسته به کارگاه:

به موجب این الحاقی و با رعایت شرایط بیمه نامه مسئولیت بیمه گذار برای صدمات جسمانی کارکنان در اماکن وابسته به کارگاه مانند رستوران ، حمام، سالن ورزشی و.....مشروط بر اینکه بیمه گذار حق بیمه اضافی متعلقه را پرداخت کرده باشد تحت پوشش می باشد نکته قابل توجه اینکه حوادث ناشی از استفاده از وسایق حرارتی و برودتی غیر استاندارد و یانصب غیر استاندارد در زمان و در محل استراحت تحت پوشش نمی باشد.به طور مثال بر اثر استفاده از گاز مسافرتی (پیک نیکی) غیر استاندارد توسط کارگر ساختمانی در داخل چادر (محل اقامت) وانفجار آن منجر به فوت واز بین رفتن کارگر می گرددکه در این خسارت پس از بررسی خسارت توسط کارشناسان تشخیص داده می شود که خسارت قابل پرداخت نمی باشد.

کلوز حوادث ناشی از وسائط نقلیه موتوری:

این کلوز تنها حوادثی را که ناشی از وسائط نقلیه موتوری ودر داخل کارگاه اتفاق افتاده باشد تحت پوشش قرار می دهد. به موجب این الحاقی و با رعایت شرایط بیمه نامه (مشروط به پرداخت حق بیمه اضافی متعلقه) بر خلاف بند ۲ از ماده شرایط عمومی بیمه نامه مسئولیت بیمه گذار برای صدمات جسمانی کارکنان ناشی از حوادث نقلیه موتوری مفروض و قعطی تلقی می گردد.خسارت وارده مشروط بر اینکه بیمه گذار حق بیمه اضافی متعلقه را پرداخت کرده باشد با رعایت موارد زیر جبران خواهدشد:

- ۱- حداکثر تعهد بیمه گر در طول مدت بیمه نامه می بایست مشخص باشد.
 - ۲- در صورتیکه وسیله نقلیه عامل حادثه متعلق و یا در اختیار بیمه گذار بوده و دارای بیمه نامه شخص ثالث باشد، تعهدات بیمه گر محدود به مازاد تعهدات بیمه نامه مذکور می باشد در صورت عدم وجود بیمه نامه شخص ثالث ، کل خسارت در تعهد بیمه گر است.
 - ۳- در صورتیکه وسیله نقلیه عامل حادثه متعلق به بیمه گذار یا در اختیار وی نباشد پس از پرداخت خسارت توسط بیمه گر کلیه حقوق بیمه گذار و زیان دیده در قبال مقصر حادثه به بیمه گر منتقل می گردد. بیمه گذار موظف است از هر عملی که دعوی بیمه گر را علیه مسئول خسارت دچار اشکال می نماید خودداری کند.
- در حالتی دیگر ممکن است حادثه در خارج از کارگاه اتفاق بیفتد در چنین حالتی ابتدا بررسی می گردد که آیا وسیله نقلیه دارای بیمه نامه شخص ثالث است یا خیر؟ اگر وسیله نقلیه دارای بیمه نامه شخص ثالث باشد، خسارت از بیمه شخص ثالث مقصر حادثه پرداخت می شودولی اگر وسیله نقلیه فاقد بیمه نامه شخص ثالث بود باید بررسی نمود که آیا بیمه نامه دارای کلوز ماموریت خارج از کارگاه وکلوز وسائط نقلیه موتوری می باشد یا خیر؟ اگر جواب

مثبت است چنین خسارتی قابل پرداخت می باشد. بنابراین می توان چنین نتیجه گرفت که کلوزوسائط نقلیه موتوری فقط حوادثی را که ناشی از وسائط نقلیه موتوری باشد و در داخل کارگاه رخ دهد تحت پوشش قرار می دهد و خسارتهای خارج از کارگاه تحت پوشش نمی باشد. بنابراین کلوزهای ماموریت خارج از کارگاه و کلوزوسائط نقلیه موتوری به یکدیگر وابسته و پیوسته می باشند، هرچند بیمه گذار می تواند هر یک از کلوزها را به تنهایی خریداری نماید.

کلوز مسئولیت پیمانکاران فرعی:

به موجب این الحاقی و با رعایت شرایط بیمه نامه (مشروط به پرداخت حق بیمه اضافی متعلقه) مسئولیت پیمانکاران فرعی که اجرای بخش هایی از پروژه را برعهده دارند برای صدمات جسمانی کارکنان بیمه می گردند. این کلوز در فعالیت های ساختمانی اجباری است. اگر بیمه نامه با نام صادر گردد نمی توان این کلوز را برای این بیمه نامه انتخاب کرد اگر بیمه گذار بخواهد فقط کارگر پیمانکار اصلی را بیمه نماید باید بیمه نامه را با نام صادر نمود و گرنه این کلوز بایستی خریداری شود.

کلوز مسئولیت مهندسین ناظر و مشاور

به موجب این الحاقی با رعایت شرایط بیمه نامه (مشروط به پرداخت حق بیمه اضافی متعلقه) مسئولیت مهندسین ناظر و مشاور برای صدمات جسمانی کارکنان برای موضوع مورد بیمه تحت پوشش می باشد و بیمه گر خسارت وارده را جبران می نماید.

کلوز بدون رای دادگاه:

به موجب این الحاقی و با رعایت شرایط بیمه نامه (مشروط به پرداخت حق بیمه اضافی متعلقه) مسئولیت بیمه گذار ناشی از صدمات جسمانی وارد به کارکنان بدون رای دادگاه به شرح زیر جبران می گردد.

۱- غرامت فوت براساس سرمایه مندرج در شرایط خصوصی بیمه نامه و یا معادل ریالی ارزانترین نوع دیه رایج هر کدام که کمتر باشد محاسبه می گردد.

۲- درصدهای نقص عضو با نظر پزشک معتمد بیمه گر تعیین می گردد.

کلوز بدون اعمال تعرفه:

به موجب این الحاقی و با رعایت شرایط بیمه نامه (مشروط به پرداخت حق بیمه اضافی متعلقه) هزینه های پزشکی تحت پوشش بیمه نامه بدون اعمال تعرفه جبران می گردد. هر ساله وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی کشور تعرفه کلیه هزینه های درمانی را به دو بخش خصوصی و دولتی را اعلام می نماید بنابراین اگر بیمه گذاری چنین کلوزی را خریداری نموده باشد بیمه گران کلیه هزینه های درمانی زیاندیدگان را تا سقف تعهدات خریداری شده در بخش هزینه های پزشکی را به طور تمام و کمال پرداخت خواهند نمود. بنابراین در صورتی که بیمه گذاری

این کلوز را نخریده باشد هزینه های درمانی بیمارستانی بر اساس تعرفه دولتی پرداخت خواهد شد مشروط بر اینکه از سقف تعهدات بیمه گر برای هر نفر در هر حادثه فراتر نباشد .

کلوز تامین مطالبات تامین اجتماعی و خدمات درمانی :

به موجب این الحاقی و با رعایت شرایط بیمه نامه (مشروط به پرداخت حق بیمه اضافی متعلقه) مطالبات سازمان تامین اجتماعی و یا سازمان خدمات درمانی از بیمه گذار بابت هزینه های مربوط به معالجه ، غرامت ، مستمری و.... تعیین شده و به لحاظ فوت ، نقص عضو ، بروز جراحت و بیماری، کارکنان را براساس مفاد قانون تامین اجتماعی (از جمله تبصره ۱ ماده ۶۶ قانون مذکور) جبران می گردد. حداکثر تعهد بیمه گر جهت پرداخت هزینه های مذکور برای هر نفر از مبلغریال تجاوز نخواهد کرد.

پوشش بیمه ای برای شخص کارفرما، پیمانکار :

به موجب این الحاقی و با رعایت شرایط بیمه نامه (مشروط به پرداخت حق بیمه اضافی متعلقه) صدمات جسمانی وارد به بیمه گذار ، شخص کارفرما، شخص پیمانکار در اثر خطرات مورد بیمه با رعایت سقف تعهدات مندرج در بیمه نامه جبران می گردد. این کلوز تنها در محل مورد بیمه تحت پوشش است و سایر اماکن تحت پوشش نخواهد بود، مگر آنکه کلوز ماموریت خارج از کارگاه را خریداری کرده باشد. در این کلوز باید شخص کارفرما و همچنین پیمانکار را جزء تعداد نفرات کارگران محسوب نمود تا بتوان با این کلوز آنان را تحت پوشش قرار داد . بطور مثال ؛ در صورتیکه در یک کارگاهی تعداد کارگران ۲۰ نفر اعلام شده باشد باید شخص کارفرما و پیمانکار را به تعداد ۲ نفر به مجموع کارگران اعلام شده اضافه نمود. یعنی تعداد نفرات اعلام شده ۲۲ نفر خواهد بود. در این کلوز همچنین شخص کارفرما و پیمانکار فقط در محل مورد بیمه تحت پوشش خواهند بود به جزء آن که کلوز ماموریت خارج از کارگاه را اخذ نموده باشد و نام آنان در لیست ماموران به بیمه گر اعلام شده باشد.

کلوز پوشش بیمه ای خسارات جانی به اشخاص ثالث :

به موجب این الحاقی و با رعایت شرایط بیمه نامه (مشروط به پرداخت حق بیمه اضافی متعلقه) مسئولیت بیمه گذار برای جبران صدمات جسمانی وارد بر اشخاص ثالث ناشی از اجرای پروژه مورد بیمه در تعهد بیمه گر می باشد (ویژه کارخانجات و فعالیتهای ساختمانی و عمرانی) در صورتیکه بیمه گذار این کلوز را خریداری نموده باشد در صورت خرید بیمه نامه مسولیت ناشی از اجرای عملیات ساختمانی به طور همزمان دیگر نیازی به

۶ . به استناد ماده ۶۶ از قانون تامین اجتماعی مصوب تیرماه ۱۳۵۴ که مشتمل بر ۱۱ ماده و ۴۰ تبصره می باشد . سازمان مذکور حق دارد در صورتی که ثابت شود وقوع حادثه ناشی از تقصیر کارفرماست، تمام هزینه های پرداختی به کارگر و یا بابت کارگر را از کارفرما مطالبه و وصول نماید. ماده ۶۶- در صورتیکه ثابت شود وقوع حادثه مستقیماً ناشی از عدم رعایت مقررات حفاظت فنی و بروز بیماری ناشی از عدم رعایت مقررات بهداشتی و احتیاط لازم از طرف کارفرمایان یا نمایندگان او بوده ، سازمان تامین اجتماعی و سازمان خدمات درمانی ، هزینه های به معالجه ، غرامات ، مستمری و غیره را پرداخته و طبق ماده ۵۰ این قانون از کارفرما مطالبه و وصول خواهد نمود.

خرید پوشش جانی در بیمه نامه ناشی از اجرای عملیات ساختمانی نیست. مگر آنکه بیمه گذار بخواهد مازاد بر تعهد این کلوز تعهد بالا تر را خریداری نماید.

کلوز دیه روز:

به موجب این الحاقی و با رعایت شرایط بیمه نامه (مشروط به پرداخت حق بیمه اضافی متعلقه) تعهدات بیمه گر به ارزش روز دیه زمان پرداخت خسارت افزایش می یابد این افزایش به ارزش ریالی دیه (به عدد سال) (به حروف سال) از تاریخ شروع بیمه نامه محدود می گردد در این کلوز مابه التفاوت دیه سال های آتی از زمان شروع بیمه نامه برای یکسال، دوسال و یا سه سال تحت پوشش قرار می گیرد که انتخاب آن بر عهده بیمه گذار است.

کلوز غرامت روزانه:

به موجب این الحاقی و با رعایت شرایط بیمه نامه (مشروط به پرداخت حق بیمه اضافی متعلقه) مسئولیت بیمه گذار در ارتباط با غرامت روزانه ناشی از حوادث مورد بیمه برای کارگران ساده وفنی به شرح زیر تحت پوشش این بیمه نامه قرار می گیرد. یعنی با اخذ این کلوز کارکنان بیمه گذار در زمانی که کارگرمصدوم شده و با دستور پزشک مشغول استراحت می باشد می توانند از بیمه گر روزانه غرامت دریافت نمایند.
میزان تعهد بیمه گر:

- غرامت روزانه برای کارگران ساده به ازاء هر روز ریال
 - غرامت روزانه برای کارگران فنی به ازاء هر روز ریال
 - غرامت روزانه از روز چهارم وقوع حادثه در تعهد بیمه گر است.
 - حداکثر تعهد بیمه گر برای غرامت روزانه هر نفر از کارگران ساده وفنی از ۹۰ روز تجاوز نخواهد کرد.
- کلوز پوشش بیمه ای صدمات جسمانی کارکنان بر اثر حوادث نامرتبط به فعالیت بیمه شده به موجب این الحاقی با رعایت شرایط بیمه نامه (مشروط به پرداخت حق بیمه اضافی متعلقه) مسئولیت بیمه گذار منجر به صدمات جسمانی کارکنان ناشی از حوادثی که ارتباط به نوع فعالیت بیمه شده ندارد با رعایت شرایط این بیمه نامه و در محدوده محل مورد بیمه تحت پوشش بیمه نامه قرار می گیرد.

کلوز مسئولیت در قبال اتباع خارجی:

پوشش پرداخت خسارت در وجه بیمه گذار یا پیمانکاران فرعی مبنی بر اینکه بیمه گذار یا پیمانکاران فرعی براساس رای مراجع قضایی ملزم به پرداخت خسارت در وجه اتباع خارجی گردند. در توضیح کلوز بالا؛ باید گفت در صورتیکه بیمه گذاری این کلوز را خریداری نموده باشد در این حالت اگر بیمه گذار از کارگرانی استفاده نماید که مجوز کار و اقامت نداشته باشند طبق قانون و رای مراجع قضایی محکوم بوده و

جریمه آن رامی بایست پرداخت نماید. ولی با اخذ این کلوز و در صورت فوت کارگر فاقد مجوز کار، دیه کامل توسط شرکت های بیمه ای با نظر رای مراجع قضایی به اولیاء دم پرداخت خواهد شد.

این کلوز دارای سه قسمت به شرح زیر می باشد:

- در صورتیکه بیمه گذار مقصر باشد.
- در صورتیکه پیمانکار فرعی مقصر باشد.
- در صورتیکه بیمه گذار و پیمانکار فرعی مقصر باشد.

نکات مهم در بیمه مسئولیت مدنی کارفرما در برابر کارکنان :

- ۱- مدت زمان این بیمه نامه یکسال یا کمتر از یک سال می تواند باشد اما حق بیمه در سال ۹۱ حداقل ۱۰۵۰.۰۰۰ ریال می باشد.
- ۲- افراد بیمه شده می توانند با نام و یا بی نام باشند و چنانچه که اسامی بیمه شدگان اعلام گردد تخفیفی معادل ۲۰٪ در نظر گرفته می شود.
- ۳- چنانچه بیمه شدگان تحت پوشش بیمه تامین اجتماعی باشند و تعهدات بیمه گر جهت مازاد بر خسارت پرداخت شده از سوی سازمان تامین اجتماعی باشد تخفیفی معادل ۲۰٪ در نظر گرفته می شود.
- ۴- بیمه گذار می تواند شخص حقیقی یا حقوقی و یا یک نفر یا چند نفر باشد که در صورت اینکه چند نفر باشند نام یکی به عنوان بیمه گذار اصلی و بقیه با عنوان سایر بیمه گذاران در جدول مشخصات (بیمه نامه) ثبت می شود.
- ۵- ضریب نیروی کار در این بیمه نامه براساس میزان مترای ساختمان و توسط سیستم صدور به طور اتوماتیک محاسبه می گردد.
- ۶- چنانچه بدلیل رقابت با سایر شرکت ها و برای مواردی که دارای حق بیمه قابل توجهی هستند بخواهیم تخفیفی اعمال نماییم لازم است ابتدا درخواست خود را به طور مکتوب با شعبه مربوطه انجام و سپس دریافت موافقت کلی که همان مجوز صادره است را با ذکر شماره نامه و تاریخ مجوز را هنگام صدور بیمه نامه از طریق وب WEB درج و مجوز مربوطه را در بایگانی خود نگهداری نمایید.
- ۷- تکمیل فرم پیشنهاد توسط بیمه گذار یا متقاضی با مهر (شرکت های حقوقی) و امضاء انجام و از امضاء نمودن فرم پیشنهاد از سوی بیمه گذار اکیداً خودداری فرمایید.
- ۸- چنانچه برای فعالیت خاصی مشابه آن در لیست های موجود نداشته باشد باید نسبت به انعکاس آن به مدیریت ستادی اقدام گردد تا ضمن ایجاد آن در لیست نرخ و طبقه مربوطه مشخص گردد.
- ۹- برخی از فعالیت ها که در چارچوب تقسیم بندی فوق الذکر قرار نمی گیرد یا از ریسک بالائی برخوردار می باشند دارای نرخ و شرایط خاص هستند. مانند مسئولیت هایی که با مواد ناریه سرو کار دارند یا مسئولیت شرکت های نگهداری فضای سبز و اماکن شهری در قبال کارکنان و یا کارکنانی که به حفر چاههای آب و فاضلاب مشغول هستند.

۲- بیمه مسئولیت عمومی :

در بیمه مسئولیت کارفرما در برابر کارکنان ملاحظه شد، افرادی که دچار زیان و خسارت قرار می گرفتند از نظر بیمه گران کاملاً مشخص بودند و کارفرما دقیقاً می دانست چه فرد یا افرادی و یادر چه محلی آنان را بیمه خواهد نمود زیرا آن بیمه نامه کلیه کارگران، کارکنان، مهندسان، مربوط به آن پروژه را تحت پوشش قرار خواهد داد و یا در بیمه حرفه ای مسئولیت پزشکان که درباه آن در فصول آینده بیشتر صحبت خواهیم نمود کلیه بیمارانی که به پزشک مراجعه نموده و دچار آسیب جانی گردند آشکار و مشخص می باشند، ولی در هنگام کار و فعالیت روزمره ممکن است اشخاص حقیقی و حقوقی به فرد یا افرادی از جامعه خساراتی وارد نمایند که شاید آنان را تاکنون ندیده و یا درباره آنان حتی یکبار هم نشنیده باشند. در این بخش مسئولیت مدنی اشخاصی که فعالیت آنها در زمره بخشهای حرفه‌ای، محصول، قراردادی کارفرما قرار نمی‌گیرند و مطابق قوانین عمومی کشور به خصوص قانون مسئولیت مدنی مصوب ۱۳۳۹ و تعریف کلی ماده یک آن، تحت پوشش قرار می‌گیرند، بیمه مسئولیت مدیران سینماها، اماکن اقامتی مانند هتلها، متلها، مسافرخانه‌ها، اماکن عمومی، سالن ها و مجموعه‌های ورزشی و تفریحی، استراحتگاه‌های ساحلی، رستورانها، شکارچیان و سازمانهای دولتی مانند شهرداریها (در رابطه با مسئولیت در برابر شهروندان)، وزارت راه و ترابری (در رابطه با راهها) و ... همگی در قالب این نوع بیمه‌نامه عرضه می‌شوند. از جمله بیمه‌نامه‌های مهمی که در این رشته بصورت فراگیر ارائه می شود بیمه مسئولیت ناشی از اجرای عملیات ساختمانی و بیمه مسئولیت جامع شهرداری ها است. بنابراین جبران خسارت به افراد ثالث که تا حدودی مشخص و معین نباشند توسط این بیمه نامه قابل جبران می باشد.

حال به تشریح تعدادی از بیمه نامه های مسئولیت عمومی که در این طبقه قرار می گیرند، خواهیم پرداخت:

۱- بیمه مسئولیت مدنی ناشی از اجرای عملیات ساختمانی

در این بیمه نامه مسئولیت مدنی بیمه گذار در برابر اشخاص ثالث بیمه می گردد، یعنی چنانچه در جریان عملیات ساختمانی شامل: ۱- تخریب ۲- گودبرداری ۳- خاکبرداری ۴- پی کنی ۵- مراحل احداث بنا جدید، خسارات جانی و مالی به اشخاص ثالث وارد آید بیمه گر با رعایت شرایط بیمه نامه از عهده جبران خسارت برخوردار خواهد آمد. این بیمه نامه صرفاً برای کارهای ساختمانی مناسب بوده و سایر پروژه های ساختمانی مانند: سدسازی، پل سازی، جاده سازی و امثال آنها را شامل نمی شود.

امروزه در زمینه ساخت و ساز و عملیات ساختمانی شاهد خسارات مختلفی به اشخاص ثالث می باشیم. جهت روشن تر شدن موضوع، خساراتی که در عملیات ساختمانی به اشخاص ثالث می تواند وارد آید بدین شرح می باشد:

- خسارت جانی شامل فوت و نقص عضو و هزینه های پزشکی همسایگان (ساکنان ساختمانهای مجاور)
- خسارات مالی وارده به همسایگان از قبیل، تخریب ناگهانی و ریزش ساختمان آنان
- خسارات جانی وارده به عابرین و رهگذران بر اثر پرتاب مصالح ساختمانی

- خسارات مالی وارده به اموال افرادی که به نحوی مال و دارایی شان در معرض خطر قرار می گیرد: مانند خودرویی که در مجاورت ساختمان در حال ساخت پارک بوده و در اثر ریزش و یا تخریب قسمتی از ساختمان در حال ساخت دچار خسارت می گردد.
 - خسارات به خیابان، پیاده رو و اموال عمومی از جمله فضای سبز، پست برق، تاسیسات مخابرات و اداره گاز
 - خسارت جانی به افرادی که وارد محوطه ساختمان مورد بیمه می گردند. مانند حادثه ای که بر اثر آن یکی از همسایگان وارد ساختمان در حال احداث شده و در آن حادثه بدلیل ریزش سقف طبقات فوقانی دچار فوت گردید.
 - خسارات ناشی از دیو مصالح در خیابان و پیاده رو، در این بخش، می توان از خساراتی نام برد که شخص بیمه گذار به دلیل عدم رعایت عرض قابل استفاده خیابان یا پیاده رو، منجر به خسارت جانی و یا مالی به رهگذران و اهالی آن منطقه می گردد. به طور مثال وارد آمدن خسارت به خودروی عبوری بدلیل برخورد تیر آهن های موجود در محل دپوی آن.
- آنچه که در این بیمه نامه قابل توجه می باشد، این است که کلیه افرادی که در اجرای هر بخش یا بخشهایی از عملیات مربوط به انجام کار موضوع بیمه در محل مورد بیمه عهده دار کاری باشند بعنوان بیمه گذار تلقی می گردند. این شرط موجب جامعیت بیمه نامه و پوشش مسئولیت مجموعه اشخاص حقیقی و حقوقی از جمله مهندسین ناظر، صاحبکار، پیمانکار فرعی و دست اندرکاران در احداث بنا می باشد.

مراحل صدور بیمه نامه :

جهت صدور این بیمه نامه لازم است ابتدا بیمه گذار پرسشنامه مربوطه را تکمیل نماید و در صورت نامفهوم بودن بخش هایی از پرسشنامه همکاری بین شبکه فروش و همکاران انجام گردید حتماً در انتها مهر و امضاء بیمه گذار در برگه پرسشنامه انجام گردد. سپس مدارک لازم شامل تصویر پروانه ساخت، نقشه سازه نگهبان (در صورتیکه وجود داشته باشد)، تصویر آزمایش خاک (در صورت وجود) از بیمه گذار دریافت و جهت انجام بازدید به کارشناس تعیین شده از طرف شرکت ارائه می نمایم تا گزارش بازدید تهیه گردد. لازم به توضیح است جهت انجام بازدید حتماً می بایست بازدید از طرف یکی از کارشناسان شرکت که دارای مجوز بازدید می باشد انجام پذیرد تا در صورت شناسایی خسارات قبلی و نحوه چگونگی ریسک گزارشی تهیه و نسبت به پذیرش یا عدم پذیرش ریسک توسط شرکت دستورات لازم انجام گردد.

نکته: در بازدید اولیه این بیمه نامه برای مواردی که میزان گودبرداری بیش از ۴ متر بوده یا خسارت مالی مورد درخواست بیش از ۳۰۰.۰۰۰ ریال باشد از مهندسین رشته راه و ساختمان باید استفاده گردد.

۲- مسئولیت مدنی جامع شهرداریها

همانطور که در فصول گذشته گفته شد کلیه افراد حقیقی و حقوقی نسبت به افراد جامعه مسئولیت مدنی دارند. در جوامع پیشرفته افراد جامعه به حق و حقوق خود و دیگران واقف بوده و ملزم به رعایت حق و حقوق دیگران که در جامعه زندگی می نمایند می باشند لذا در این بیمه نامه کلیه شهرداری های مناطق یک شهر و یا به طور کلی شهرداری یک شهر می تواند مسئولیت خود را در قبال هر یک از شهروندان تحت پوشش این بیمه نامه قرار دهد، به این نحو که اگر عوامل شهرداری در اثر اقدامات خود برای ارائه خدمات وانجام وظایف روزمره ، موجب صدمه بدنی و یا خسارت مالی به اشخاص ثالث یا هریک از شهروندان گردند و مراجع قضایی شهرداری را ملزم به پرداخت غرامت جانی یا مالی نماید از این بیمه نامه کلیه خسارات قابل پرداخت خواهد بود .

به طور مثال: در صورتیکه آسفالت یک خیابان بر اثر بارندگی و یا عوامل جوئی تخریب شده باشد و گودالی در آن ایجاد گردد در این حالت به دلیل عدم رسیدگی به موقع شهرداری یکی از شهروندان که بطور پیاده و یا سواره در داخل گودال سقوط نماید و منجر به خسارت جانی و مالی به آن شهروند گردد در صورتیکه مراجع قضایی تشخیص دهند که شهرداری در این حادثه مقصر بوده و عامل خسارت که همان شهرداری است می تواند محل این بیمه نامه جهت جبران خسارات به وجود آمده استفاده نماید.

بنابراین می توان موضوع بیمه نامه را بدین صورت تشریح نمود:

بیمه مسئولیت بیمه گذار در قبال اشخاص ثالث یا شهروندان ، بدین معنی که چنانچه در نتیجه فعل یا ترک فعل بیمه گذار خسارتی به اشخاص ثالث یا هریک از شهروندان وارد آید و بیمه گذار از نظر مراجع قضایی مسئول جبران آن شناخته شود بارعایت قوانین و شرح وظایف قانونی شهرداری ، بیمه گر نسبت به جبران خسارت اقدام خواهد نمود. تعهداتی که در این بیمه نامه قابل پوشش می باشد شامل:

- هزینه پزشکی هر نفر در هر حادثه
- فوت و نقص عضو هر نفر در هر حادثه
- خسارت مالی در هر حادثه
- نرخ حق بیمه به ازای هر نفر از شهروندان آن شهر محاسبه می گردد.
- محدوده جغرافیایی پوشش بیمه ای همان محدوده جغرافیایی تحت نظارت شهرداری و حوزه استحفاظی آن شهر می باشد.

۳- بیمه مسئولیت حرفه ای

بیمه نامه های مسئولیت حرفه ای در ارتباط با اشخاصی است که دارای تخصص در حرفه خاصی بوده و مایل هستند مسئولیت خود را در مقابل مراجعان ، اشخاص ثالث ، مشتریان و حتی عموم مردم تحت پوشش قرار دهند. از تعداد حرفه هایی که می توان برای این نوع بیمه نامه می توان نام برد: پزشکان و پیراپزشکان، حسابداران و مدیران مالی ، مهندسان ناظر طراح و محاسب ، مشاوران ، ارزیابان خسارت و همه مشاغلی که دارای شرح وظایف قانونی بوده و براساس آن شرح وظایف در حرفه خود اقدام می نمایند.

در این بیمه نامه که برای هر شغل می توان بیمه نامه ای با همان عنوان شغل خطراتی را تحت پوشش قرارداد می توان خسارات بدنی و مالی وارده به زیانندگان را تحت پوشش قرار داد. البته نکته قابل توجه اینست که زیانده می بایست ثابت کند که قصور، سهل انگاری و خطایی از سوی فردخاطی شکل گرفته است و در ادامه آن مرجع قضایی مسئولیت بیمه گذار را محرز بدانند در این چارچوب بیمه نامه صادره خسارت های مذکور را جبران خواهد نمود. حال در این بخش به دو نمونه از بیمه نامه حرفه ای پزشکان و مهندسان ناظر، طراح و محاسب اشاره خواهیم نمود و علاقه مندان می توانند جهت اطلاعات بیشتر به کتب منابع و جزوات موجود در این زمینه مراجعه نمایند.

۱-۳- بیمه مسئولیت حرفه ای پزشکان

به موجب این بیمه نامه چنانچه در اثر بی احتیاطی، قصور و سهل انگاری پزشک در امر پزشکی خسارت جانی به بیماران تحت معالجه وارد گردد و در نتیجه این خسارت بیمار (زیانده) ویا وکیل قانونی وی بر علیه بیمه گذار اقامه دعوا نماید و مقامات ذی صلاح قضایی ایشان را مقصر قلمداد نماید شرکت بیمه حداکثر تا مبلغ بیمه شده در این بیمه نامه نسبت به جبران غرامت تعیین شده اقدام خواهد نمود.

این بیمه نامه مسئولیت پزشکان مشغول در بیمارستان ها، مطب ها، خانه های بهداشت، درمانگاه ها و سایر مراکز بهداشتی را در قبال مراجعان تحت پوشش قرار می دهد. میزان پوشش بیمه ای بستگی به نظر پزشک دارد که در پرسشنامه تنظیم شده درج می گردد اما سقف پرداخت در هر حادثه از حداقل مبلغ دیه رایج فراتر نمی رود با این حال چنانچه مبلغ سرمایه بیش از یک دیه کامل خریداری شده باشد در صورت اختصاص دیه دوم به بالا زیاندیدگان می توانند تا سقف مبلغ سرمایه از این محل استفاده نمایند.

مبنای پرداخت خسارت در این بیمه نامه رای دادگاه می باشد، لذا چنانچه هر گونه ادعایی از سوی زیاندیدگان صورت گیرد ابتدا بیمه گذار باید تمام سعی خود را مبنی بر تبرئه خود از اتهام وارده به انجام برساند و در نهایت چنانچه علیرغم دفاعیات صورت گرفته از سوی مراجع ذی صلاح مقصر شناخته شد بیمه گر تا مبلغ خریداری شده در بیمه نامه نسبت به ایفای تعهدات اقدام خواهد نمود.

نرخ حق بیمه پزشکان

نرخ حق بیمه این رشته با توجه به آزاد سازی قیمت ها در صنعت بیمه در حال حاضر در حال انجام است و هر یک از شرکت های بیمه ای بدنبال بدست آوردن بهترین نرخ و شرایط نزد بیمه گذاران می باشند. در بیمه مسولیت پزشکان حق بیمه بر مبنای میزان ریسک تخصص های مختلف پزشکی تعیین می گردد در حال حاضر تعداد طبقات موجود در این رشته به چهار طبقه تقسیم می گردد که از گروه پر ریسک شروع شده و در طبقه چهارم به طبقه کم ریسک می رسد به طور مثال می توان تخصص گروه زنان و زایمان را در گروه یک و پزشکان عمومی را در گروه چهار جا گذاری نمود البته باید گفت گروه یک با حق بیمه ای بیشتر نسبت به گروه چهار خواهد بود که ارائه نرخ و شرایط توسط سیستم web به راحتی انجام خواهد شد

در راستای این بیمه نامه می بایست متذکر شد که برای حرفه پیراپزشکان هم می توان بیمه نامه ای مشابه بیمه مسئولیت پزشکان معرفی نمود که توضیحات آن در این جزوه قابل بررسی نمی باشد .

۲-۳- بیمه مسئولیت حرفه ای مهندسین ناظر، محاسب و طراح

به موجب این بیمه نامه چنانچه در نتیجه اشتباه، قصور، خطا و سهل انگاری حرفه ای مهندسین ناظر، طراح و محاسب محل مورد بیمه خسارات مالی و جانی به کارکنان مشغول در پروژه، اشخاص ثالث، مالکان، ساختمان های مجاور و غیره وارد گردد به گونه ای که بیمه گذار قانوناً ملزم به جبران آن خسارت باشد در صورت اخذ این بیمه نامه بیمه گر عهده دار پرداخت خسارات مربوطه در چارچوب بیمه نامه صادره خواهد بود.

مدت این بیمه نامه یکساله بوده و مواردی که در طول مدت اعتبار بیمه نامه تحت نظارت یا طراحی و محاسبه قرار گرفته در طول مدت اجرا و حداکثر یکسال از تاریخ صدور پروانه دارای ساختمانی دارای پوشش می باشد، البته برای ساختمان های با متراژ بالا مدت تعهد بیمه گر متناسب با مهلت قانونی مندرج در پروانه ساختمانی خواهد بود. اما جهت پوشش بیش از یکسال و حداکثر تا مدت ۱۰ سال با پرداخت ۱۰ درصد حق بیمه پایه به ازاء هر سال قابل افزایش می باشد. در این بیمه نامه بیمه گذاری می تواند هر کدام از پوشش های مالی و جانی را مستقلاً اخذ نماید. اگر یکی از مهندسین هر سه مورد (ناظر، طراحی و محاسب) را توأم انجام دهد و مایل باشد همه این تخصص ها را نزد شرکت بیمه، بیمه نمایند می توان حق بیمه کل برای هر سه مورد را محاسبه و در مجموع تخفیف ویژه ای برای آن در نظر گرفت که این میزان تخفیف توسط سیستم اعمال می شود.

تعهد گرامات جانی (بدنی) بیمه گر برای هر پروانه ساخت از ۵ برابر حداکثر تعهد برای هر نفر تجاوز نخواهد کرد. این بیمه نامه شامل تخفیف گروهی می شود و میزان تخفیف مورد نظر توسط سیستم به شکل زیر انجام می شود.

۱۰ الی ۵۰ نفر ۱۰٪

۵۱ الی ۱۰۰ نفر ۱۵٪

۱۰۱ به بالا ۲۰٪ می باشد.

نرخ حق بیمه این حرفه برای چهار تخصص درجه ۳، درجه ۲، درجه ۱ و درجه ممتاز با حداکثر متراژ سالیانه طراحی گردیده است.

۴- بیمه کیفیت محصول

این بیمه نامه یکی از پر طرفدارترین و جذاب ترین بیمه نامه ها در سطح صنعت کشور می باشد و رشد روز افزون این بیمه نامه در نزد همه تولیدکنندگان آگاه و مسئول مشهود و ملموس می باشد. در سال های اخیر با توجه به تحریم های موجود علیه صنعت و اقتصاد کشور بسیاری از تولید کنندگان از این بیمه نامه برای محصولات تولیدی و مورد فروش خود استفاده می نمایند. این بیمه نامه در اصل پوشش های گارانتی را تحت پوشش خود قرار می دهد. به طور مثال تولید کنندگانی مانند شرکت های تولید لوله های سبز، انواع ایزوگام ها و عایق های رطوبتی، انواع محصولات الکترونیک ساخته شده در سطح کشور، پنجره های پروفیل، درب های آلومینیومی، دیوارهای پیش

ساخته ،رنگ های نسوز ، انواع اختراعات و اکتشافات کشور مانند دستگاه هشدار دهنده گاز مونوکسید کربن، دستگاه هشدار دهنده زلزله و بسیاری دیگر از محصولات مشابه طی یکسال اخیر تحت پوشش این بیمه نامه و همچنین بیمه نامه مسئولیت تبعی ناشی از محصول (در ذیل به آن اشاره خواهد شد) قرار گرفته اند و علاقه مندان به این رشته بیمه ای می توانند با توجه به بازار ناب این رشته اهتمام ورزیده و بازارهای جدیدی را به بیمه ایران و صنعت بیمه کشور معرفی نمایند .

موضوع اصلی این بیمه مسئولیت مدنی بیمه گذار (تولید کننده) در قبال مصرف کنندگان کالا می باشد به این معنی که در صورت استفاده و مصرف کالا توسط مصرف کننده کالای مرد نظر کیفیت لازم را نداشته باشد تولید کننده مسئول جبران خسارت مالی وارده به وی را دارد و می بایست نسبت به جبران خسارت وارده اقدام نماید این اقدام یا توسط برگه گارانتی و یا توسط این بیمه نامه جبران می گردد. لذا با توجه به عدم اطمینان مصرف کنندگان به بحث گارانتی در چند سال اخیر بدلیل معتبر بودن شرکت های بیمه ای به خصوص بیمه ایران این حرکت جهت جبران خسارات مالی روند روبه رشد خود را طی می نماید. مدت این بیمه نامه یکسال توسط تولید کنندگان خریداری و مدت پوشش بیمه هریک از محصولات از یکسال تا ۵ سال با توافق طرفین (بیمه گر و بیمه گذار) با توجه به ریسک موجود انجام خواهد شد.

۱-۴- بیمه مسئولیت ناشی از محصول

در ادامه بحث بیمه مسئولیت کیفیت ، عده ای از تولید کنندگان نگران این موضوع هستند که در صورت ورود کالا به بازار مصرف وعدم کیفیت مناسب آن ،در صورتیکه محصول مورد نظر موجب خسارت و آسیب جدی مالی یا جانی به فرد مصرف کننده یا اشخاص ثالث وارد نماید در این حالت با توجه به ادعای خسارت از سوی مصرف کننده یا فرد آسیب دیده ،خسارت مذکور می بایست به بهترین نحو جبران گردد و این جبران پس از مطرح شدن در محاکم قضایی مورد رسیدگی و پس از رای صادره و در صورت تایید قصور توسط تولیدکننده توسط این بیمه نامه جبران زیان خواهد شد .

به طورمثال در سال ۱۳۹۰ به دلیل مصرف کنسرو ماهی توسط یک خانواده گیلانی ،فرزند وی به دلیل مسمومیت فوت نمود ،در این حادثه شرکت تولید کننده کنسروبه دلیل مقصر بودن محکوم به پرداخت دیه فرد فوت شده می گردد پس از این حادثه تقاضای تولید کنندگان مواد غذایی جهت بیمه نمودن بیمه مسئولیت تبعی ناشی از محصول به بیمه ایران افزایش یافت .بنابراین می توان جهت بازاریابی این رشته عواقب و مشکلات و تبعات ناشی از محصول را به تولیدکنندگان گوشزد نمود وبازارهای بکر و دست نخورده این رشته را هر روز افزایش داد. مدت این بیمه یکسال وپوشش های آن بنا به تقاضای بیمه گذار می تواند حداکثر تا ۳ سال ادامه داشته باشد .یعنی در طول مدت ۳ سال در صورتیکه خسارتی مالی یا جانی به مصرف کنندگان محصولات یا اشخاص ثالث وارد آید این بیمه خسارت را تحت پوشش قرار می دهد.

۵- بیمه مسئولیت قراردادی

عبارت از آنست که یک طرف قرارداد به علت تخلف از شرایط مندرج در قرارداد یعنی عدم انجام تعهدات خود یا انجام تعهد بطور ناقص باعث زیان طرف دیگر شود در اینصورت مسئولیت قراردادی تحقق می یابد. مثال: مسئولیت مستأجر در قبال موجر و بالعکس، مسئولیت متصدیان حمل و نقل اعم از زمینی، دریایی و هوایی (تعهدات که متصدی حمل به موجب قرارداد حمل در مقابل صاحب کالا به عهده می گیرد). همانگونه که از مباحث فوق استنباط می گردد برای آنکه مسئولیت مدنی تحقق پیدا کند باید زیان و خسارت فردی و زیان دیده ای وجود داشته باشد و همچنین رابطه علیت بین خسارت وارده و فعل عامل زیان وجود داشته باشد. در ذیل یک نمونه از بیمه نامه مسئولیت قراردادی را به طور اختصار اشاره می نماییم:

۱-۵- بیمه مسئولیت متصدیان حمل و نقل داخلی

همانگونه اطلاع دارید مقوله بیمه با ارائه پوشش بیمه ای به کالاهایی که از طریق دریا حمل می شد آغاز شد و سپس با تسریع آن به سایر فعالیتها گسترش پیدا کرد. در ایران اراده پوشش بیمه ای به کالادر قالب بیمه باربری از مدتها قبل مرسوم بوده و این نوع بیمه در قالب پوششهای گوناگون ادامه دارد همچنین پوشش بیمه ای مسئولیت متصدیان حمل و نقل بین المللی نیز از قدمت زیادی برخوردار میباشد و انواع آن در قالب پوشش بیمه ای سی ام آر (کنوانسیون کشورهای عضو جهت پوشش حمل های زمینی جاده ای) و اف بی ال (برای متصدیان حمل های دریایی یا حمل های مرکب) ارائه میگردد.

و اما بیمه مسئولیت متصدیان حمل و نقل داخلی، با عنایت به اینکه نبود آن خلا بزرگی در بین انواع بیمه نامه ها محسوب میشد و شرکتهای حمل و نقل داخلی زیادی در سطح کشور بدون پوشش بیمه ای فعالیت می نمودند اولین بار مسئولان محترم مدیریت بیمه های مهندسی و مسئولیت بیمه ایران با مراجعه به متصدیان حمل و نقل داخلی و بررسی نحوه فعالیت آنها و نحوه ثبت و صدور بارنامه و پس از انجام جلسات و مذاکرات متعدد با اتحادیه ایشان متن قرارداد بیمه آماده گردید که پس از تأیید نرخ و شرایط مربوطه در بیمه مرکزی ارائه بیمه نامه به تمام شرکتهای بیمه ای ابلاغ و فروش آن آغاز شد.

براساس قرارداد موجود که چند بار تغییر یافته و فعلا تثبیت شده است نرخ حق بیمه با توجه به ارزش بار تعیین میگردد و خطرات زیر تحت پوشش قرار میگردد.

خطرات تحت پوشش:

- ۱- تصادف و واژگونی وسیله نقلیه و یابرخورد کالا با شئی ثابت
- ۲- پرتاب شدن محموله از روی وسیله نقلیه
- ۳- آتش سوزی و انفجار وسیله نقلیه
- ۴- سرقت کلی محموله با وسیله نقلیه باستثناء جعل اسناد و خیانت در امانت راننده و کمک راننده

۵- هزینه های لازم و متعارف جهت نجات کالا و جلوگیری از توسعه خسارت مشمول بیمه تا ۲۰٪ ارزش محموله

۶- هزینه ها متعارف دادرسی بمنظور دفاع از بیمه گذار تا ۲۰٪ ارزش محموله

استثنائات :

- ۱- جعل اسناد و خیانت در امانت از جانب هری یک از کارکنان نمایندگان بیمه گذار و راننده و کمک راننده
- ۲- خسارت ناشی از حوادث طبیعی
- ۳- خسارات ناشی از جنگ و شورش ، تشعشات اتمی ، عیب ذاتی کالا یا خودسوزی کالاها و کالای قاچاق
- ۴- خسارت هنگام تخلیه و بارگیری
- ۵- خسارات ناشی از عدم صلاحیت راننده جهت رانندگی با آن وسیله نقلیه
- ۶- ریزش و روندگی و آب دیدگی یا کاهش وزن بدون وقوع حادثه
- ۷- سرقت قسمتی از کالا یا فقدان کالا

تبصره : خطرات تخلیه و بارگیری و آب دیدگی مشروط به پرداخت حق بیمه اضافی تحت پوشش خواهد بود .

نرخ حق بیمه :

حق بیمه تا مبلغ ۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال با نرخ ۰/۵ در هزار - تا ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال مازاد بر ۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال ۰/۲ در هزار و بیش از ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال با نرخ ۰/۵ در هزار محاسبه میگردد . بطور مثال حق بیمه برای یک محموله ۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریالی بشرح زیر خواهد بود :

(۰/۵ در هزار ۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال) +

۲۰۵/۰۰۰ ریال = (۰/۵ در هزار ۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال) + (۰/۲ در هزار ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال)

نحوه عقد قرارداد و صدور گواهیهای حمل بدین صورت میباشد که پس از توافق با بیمه گذار متن قرارداد تیپ بیمه مرکزی بین طرفین مهر و امضاء میگردد تا در صورت عدم واریز حق بیمه یا دیر واریز شدن آن محموله ها بدون پوشش نباشند که مبلغ مذکور بطور نرمال ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال میباشد .

سپس لیست تمامی بارنامه های صادره که باید بصورت پشت شماره و سریالی باشد در هر ۲۴ ساعت یک بار (بعضاً" با موافقت بیمه گر تا یک هفته یک بار) ضمن محاسبه و پرداخت حق بیمه تحویل بیمه گر شود . و بیمه گر نیز در پایان هرماه نسبت به بررسی و کنترل آن اقدام مینماید .

نکات مهم :

- باید دقت شود تصویر حواله های دریافتی از پایانه ها را تا ۵ روز از تاریخ دریافت از بیمه گذار اخذ و بارنامه های ابطالی در لیست ارائه شده منعکس گردد .
- در مواردی که کالا صرفاً آهن آلات ، غلات ، علوفه ، سنگهای معدنی ، گچ و سیمان و سایر مصالح ساختمانی بصورت فله باشد نرخ حق بیمه نصف میگردد .
- بیمه گذار موظف است هرگونه عوارض یا مالیات تعیین شده از سوی مقامات دولتی را علاوه بر حق بیمه متعلقه در وجه بیمه گر پردازند .
- چنانچه پس از سپری شدن یک دوره از بیمه نامه (یکسال) مبلغ خسارت پرداخت شده و معوق از ۵۰٪ حق بیمه کمتر باشد بیمه گر مجاز خواهد بود نسبت به پرداخت ۱۰٪ مبلغ مانده بعنوان مشارکت در منافع در وجه بیمه گذار اقدام نمایند .
- ۲۰٪ ارزش محموله در سرقت کلی بعنوان فرانشیز در نظر گرفته خواهد شد .

اهم تعهدات بیمه گذار :

- صدور بارنامه بصورت مسلسل (پست شماره)
- ارائه لیست بارنامه ها در پایان هر روز تا طبق توافق با بیمه گر
- کنترل مدارک راننده و وسیله نقلیه همزمان با صدور بارنامه
- درج مشخصات کامل راننده و مدارک رانندگی ایشان در ذیل بارنامه
- مراقبت لازم و متعارف از محموله و عدم پذیرش مسئولیت بدون هماهنگی با بیمه گر

اقدامات ضروری در زمان وقوع حادثه :

- ۱- مراتب را در اولین فرصت و حداکثر تا ۵ روز از تاریخ اطلاع از حادثه به نزدیکترین شعبه بیمه گر اعلام نمایند .
- ۲- هیچگونه مسئولیتی را بدون هماهنگی با بیمه گر به عهده نگیرد .
- ۳- بدون هماهنگی با بیمه گر هیچگونه تغییری در وضعیت خسارت بجز اقداماتی که عرفاً برای جلوگیری از توسعه خسارت یا کاستن از دامنه آن لازم است انجام ندهد .
- ۴- اصل مدارک ذیل را در اسرع وقت تهیه و به بیمه گر ارائه نماید :

- گزارش مقامات انتظامی
- بارنامه و صورت مشخصات محموله
- مدارک مربوط به ارزش کالا
- هرگونه ادعای صاحبان محموله از خود

سایر شرایط و مقررات :

- بیمه گر بجز در مواردی که راننده بصورت غیرعمد مقصر شناخته شود حق جانشینی پس از پرداخت خسارت خواهد داشت تا خسارت پرداخت شده را از مقصر حادثه ریکاوری نماید .
- خسارت بر اساس قیمت کالا در بازار و حداکثر تا سقف مبلغ بیمه شده قابل پرداخت میباشد.
- قرارداد بیمه یکساله بوده و در صورت عدم اعلام فسخ از سوی طرفین برای سالهای بعد خود تمدید میگردد .
- حل و فصل اختلافات بین بیمه گر و بیمه گذار با ارجاع به داوری یا هیئت داوری بر طرف خواهد شد .

بیمه ایران